

Informatienota voor: vergadering algemeen bestuur

Datum: 27 juni 2024

Onderwerp: Ingekomen stukken en mededelingen

Agendapunt: 3

Kenmerk: AB/2409

Bijlagen :

1. Brief 'Investeer in natuurbrandbeheersing: bestrijden én voorkomen
2. Brief Indexatie structurele kosten bouwsteen verplichtend karakter
3. Brief Positon paper Veiligheidsberaad
4. Toezicht preparatie op overstromingsrisico veiligheidsregio's
5. Aankondiging onderzoek Grootchalig en Special. Brandweer Optreden
6. Inspectierapport Brandveilig Leven
7. Bekrachtiging protocol IRBT
8. Vuurwerkopslag in bewoonde gebieden
9. Problemen Ambulance Oost en Ambulance IJsselland
10. Bestuurlijke planning 2025

Mededelingen

1. Personele wijzigingen leiding VNOG

Bedrijfsvoering

Het afdelingshoofd Bedrijfsvoering VNOG heeft zijn vertrek en pensionering m.i.v. 1 januari 2025 aangekondigd. De werving voor zijn opvolger is in gang gezet. De intentie is om per oktober een nieuw afdelingshoofd Bedrijfsvoering aan te stellen, zodat er ruim tijd is voor een zorgvuldige overdracht.

Materieel & Logistiek

Per 1 april jl. is de nieuwe teamleider Materieel en Logistiek West gestart, nadat zijn voorganger eind december met pensioen is gegaan.

GHOR

Met ingang van 1 juni jl. heeft het bureauhoofd GHOR afscheid genomen van VNOG. De plv. Directeur Publieke Gezondheid (DPG) was al nauw betrokken bij de inhoudelijke aansturing van de GHOR. Met hem en de GGD NOG is overeengekomen deze ad interim de functie bureauhoofd voorlopig invult.

Ingekomen stukken

1. Investeer in natuurbrandbeheersing: bestrijden én voorkomen

Brief van 29 november 2023 van het Veiligheidsberaad aan de ministers LNV en in afschrift J&V

Als gevolg van klimaatverandering neemt het risico op onbeheersbare natuurbranden in Nederland toe. Een integrale aanpak is nodig. Om tot deze integrale aanpak te komen, is het Veiligheidsberaad op 5 mei 2023 met de ministers van LNV en J&V in gesprek gegaan. Dit was een

goed gesprek. Het Veiligheidsberaad zet deze ingezette koers graag voort met de opvolger van de minister en roept daartoe op via deze brief.

In mei 2023 zijn gezamenlijk vier afspraken gemaakt voor natuurbrandbeheersing:

1. Kom tot een coördinerend ministerie voor natuurbrandbeheersing
2. Richt een multidisciplinair expertisecentrum in voor natuurbrandbeheersing.
3. Zorg voor juridische verankering.
4. Investeer in overkoepelende voorzieningen om natuurbrandbestrijding te versterken.

Het Veiligheidsberaad streeft naar een integrale aanpak voor natuurbrandbeheersing vergelijkbaar met de aanpak voor overstromingsrisico's (het Deltaprogramma). In dit programma komen maatregelen binnen de gehele veiligheidsketen te staan (risicobeheersing (preventieve maatregelen door gebiedsgerichte aanpak), incidentbestrijding (effectiever operationeel optreden) en kennisontwikkeling/onderzoek).

Brandweer Nederland heeft in 2023 een visie op natuurbrandbeheersing opgesteld, waarin deze integrale aanpak centraal staat. Om de ambities uit de visie te kunnen realiseren, wordt momenteel gewerkt aan een uitvoeringsplan. Daarbij is ook een inschatting gemaakt van de benodigde capaciteit en de beoogde kosten van het genoemde expertisecentrum. In het huidige voorstel is voor het uitvoeringsplan voor het versterken van de brandweer en veiligheidsregio's structureel 20 tot 25 miljoen euro nodig. Daarnaast is er een forse investering nodig op het gebied van landschapsinrichting, het treffen van preventieve voorzieningen in natuurgebieden, kennisontwikkeling en (internationale) kennisuitwisseling. Voor het hele integrale traject van natuurbrandbeheersing is dan ook een aanzienlijke investering nodig. Het is van cruciaal belang dat de gezamenlijke ingezette koers met het Veiligheidsberaad en alle betrokken partijen voortgezet wordt door de nieuwe minister.

Advies: ter kennisname, natuurbrandbeheersing is als speerpunt opgenomen in het nieuwe Beleidsplan VNOG, met de ambitie om hierop te excelleren.

2. Indexatie structurele kosten bouwsteen verplichtend karakter

Brief van 30 november 2023 van het Veiligheidsberaad aan de minister van J&V

Tijdens het Veiligheidsberaad van 9 oktober 2023 is met de minister gesproken over de implementatie van de 'bouwsteen verplichtend karakter' als onderdeel van het vraagstuk over de toekomst van vrijwilligers bij de brandweer. Er moet hierover een heldere boodschap worden neergelegd op de formatietafel. Daarom zijn de oorspronkelijke kosten voor implementatie van de bouwsteen geïndexeerd naar het huidige prijspeil.

De achtergrond van dit onderwerp wordt in de brief toegelicht. Het Veiligheidsberaad heeft n.a.v. diverse rapporten en onderzoeken besloten om de mogelijkheden in beeld te brengen om de brandweervrijwilliger en de beroepskracht zo te differentiëren dat geen sprake is van spanning met de vigerende regelgeving. Eén bouwsteen, te weten het verplichtende karakter als dominant onderscheid tussen de vrijwilliger en de beroepsmedewerker, is nader uitgewerkt. Het contrast tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers wordt verscherpt door voor consignatie en kazernering alleen nog (parttime en fulltime) beroepsmedewerkers te gebruiken en géén vrijwilligers.

In eerdere berekeningen kwamen de kosten voor de implementatie van deze 'bouwsteen verplichtend karakter' neer op bijna € 31 miljoen structureel per jaar, gebaseerd op het prijspeil in 2020. Dit betreft kosten voor het omzetten van een vrijwillige aanstelling naar een (parttime) beroeps-aanstelling voor medewerkers die worden geconsigneerd of gekazerneerd of

gepiketteerd. Er zijn geen kosten opgevoerd voor materieel of andere middelen, omdat de brandweer operationeel blijft doen wat ze altijd al deed.

In de huidige berekening zijn nu de loonkosten geïndexeerd. Daarmee komt het totale bedrag, naar het huidige prijspeil o.b.v. de loonontwikkeling in de afgelopen drie jaren, neer op ruim € 35 miljoen. Dit zijn de structurele financiële kosten van het invoeren van de ‘bouwsteen verplichtend karakter’.

Belangrijk aandachtspunt is dat consignatietijd in deze berekening niet wordt gezien als arbeidstijd. In het geval dat (een deel van) de consignatie bij de brandweer uiteindelijk wel als arbeidstijd moet worden gezien, heeft dat vergaande consequenties. Daarmee komt het hele brandweersysteem onder druk te staan en dan is het maar de vraag in hoeverre dit met extra middelen valt op te vangen. Het Veiligheidsberaad verzoekt de minister om de geïndexeerde kosten mee te nemen in de fiches die worden opgesteld ten aanzien van het formatieproces.

Advies: ter kennisname

3. Position paper Veiligheidsberaad

Brief van 22 maart 2024 van het Veiligheidsberaad aan het Bureau Kabinetsformatie

Met deze brief geeft het Veiligheidsberaad punten door aan het nieuw te vormen kabinet die voor het Veiligheidsberaad van essentieel belang zijn.

De wereld verandert in hoog tempo. Tot enkele jaren geleden hadden de brandweer en veiligheidsregio's vooral te maken met kortdurende rampen, met een relatief lokaal effect. Tegenwoordig hebben we steeds vaker te maken met complexe en langdurige crises en komen reële dreigingen op ons af. De aanpak hiervan vereist betrokkenheid en samenwerking tussen alle lagen van de overheid en met maatschappelijke en private partners. De veiligheidsregio's vormen hierin een onmisbare schakel. Met het oog hierop is het nodig om dat de veiligheidsregio's hun niveau behouden en versterken. Daarvoor ontvangen de veiligheidsregio's vanaf 2022 een structurele toevoeging van € 83 miljoen in de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDuR). De veiligheidsregio's hebben voortvarend gezamenlijke meerjarenambities opgesteld op het gebied van Crisisbeheersing en Informatievoorziening. Een garantie van het nieuwe kabinet van het toegezegde bedrag is daarom essentieel.

Gezien de langdurige, complexe en impactvolle crises die zonder twijfel nog op ons afkomen, is het van belang te blijven investeren in de regierol en de slagkracht van de veiligheidsregio's. De volgende vier punten brengt het Veiligheidsberaad in dat kader onder de aandacht:

1. **Investeer in natuurbrandbeheersing: bestrijden én voorkomen** (zie punten in brief elders in ISM)
2. **Behoud de slagkracht van de brandweer**
Voor het oplossen van het meest dringende probleem, het omzetten van een deel van de vrijwilligersaanstellingen naar deeltijd-beroepsaanstellingen, is een structureel bedrag van minstens 35 miljoen euro nodig (zie elders in ISM). Daarnaast worden er tussen het Ministerie van J&V en het Veiligheidsberaad afspraken gemaakt over bovenregionale en landelijke brandweersamenwerking. Het Veiligheidsberaad juicht dat toe; wel moet deze samenwerking zijn ingebed in de stevige lokale en regionale basiszorg, zoals de brandweer die nu levert. De kracht van de afzonderlijke veiligheidsregio's staat voorop, het landelijk optreden volgt daaruit.
3. **Zorg voor een veilige energietransitie**
De veiligheidsregio's hebben hierin een taak als incidentbestrijder, maar willen ook aan de voorkant kunnen adviseren vanuit preventie. In de praktijk blijkt dit laatste vaak niet het

geval, omdat veel initiatieven zich buiten het zicht van bevoegd gezag en veiligheidsregio voltrekken of omdat er nog onvoldoende kaders zijn. Daarom pleit het Veiligheidsberaad ervoor dat bij investeringen in energietransitie een percentage wordt gereserveerd voor veiligheid én dat de veiligheidsregio's positie krijgen om zo vroeg mogelijk in het proces aan de voorkant te kunnen adviseren.

4. Verzeker voortgang in de herziening Wet veiligheidsregio's
Het Veiligheidsberaad vindt het van groot belang dat het nieuwe kabinet dit wetgevingstraject onverminderd voortzet.

Het Veiligheidsberaad hecht grote waarde aan haar rol van stabiele gesprekspartner voor het Ministerie van J&V en kijkt dan ook uit naar het voortzetten van de zorgvuldig opgebouwde relatie met een volgend kabinet.

Advies: ter kennisname

4. Toezicht preparatie op overstromingsrisico veiligheidsregio's

Brief van 25 maart 2024 van de Inspectie J&V aan de voorzitter van de veiligheidsregio's

De afgelopen maanden heeft de Inspectie J&V een verkenning uitgevoerd naar de voorbereiding van veiligheidsregio's op het risico van overstroming. Tussen begin maart en eind december 2023 heeft de Inspectie gesprekken gevoerd met crisisfunctionarissen van veiligheidsregio's en andere betrokken organisaties. Ook zijn operationele plannen van de veiligheidsregio's opgevraagd. De Inspectie constateert het volgende:

Positief: De samenwerking tussen de veiligheidsregio's en waterpartners is hecht. Er is op zowel bestuurlijk als tactisch niveau regelmatig en constructief overleg. Ook zijn er interregionale samenwerkingsverbanden tussen veiligheidsregio's, waterschappen en het Rijk om zich gezamenlijk voor te bereiden. In het verlengde hiervan vinden ook bij veel veiligheidsregio's interregionale oefeningen plaats. Verder zijn er veel producten vanuit het landelijk project Water & Evacuatie (WAVE), geïnitieerd vanuit het Veiligheidsberaad, ontwikkeld die veiligheidsregio's kunnen gebruiken.

Verbetermogelijkheden: De (inter)regionale impactanalyses op het gebied van overstromingen lopen qua opzet en kwaliteit bij de verschillende veiligheidsregio's sterk uiteen. De Inspectie constateert dat de WAVE-handreiking niet altijd goed is toegepast. Ook de operationele planvorming loopt qua kwaliteit en opzet bij de verschillende veiligheidsregio's sterk uiteen. De planvorming is op diverse onderdelen goed uitgewerkt, terwijl andere onderdelen, zoals evacuatiestrategieën, nog niet goed zijn uitgewerkt of actueel zijn. Er zijn weinig trajecten voor het opleiden en trainen van crisisfunctionarissen op dit thema. Daarnaast heeft er bij een aantal regio's met een overstromingsrisico de afgelopen jaren geen oefening in de regio plaatsgevonden. De Inspectie heeft in haar verkenning geen gemeenschappelijk normenkader en ontwikkelplannen aangetroffen waarin staat wanneer de gezamenlijke voorbereiding op overstromingsrisico op orde is.

Aanbevelingen:

- Stel gezamenlijk als veiligheidsregio's normen op, waarmee beoordeeld en gestuurd kan worden op de kwaliteit van de voorbereiding op overstromingen.
- Stel zowel als individuele veiligheidsregio als veiligheidsregio's gezamenlijk een ontwikkelplan op, waarin beschreven staat welke doelen ten aanzien van preparatie gerealiseerd moeten worden en beleg daarbij de sturing op de uitvoering van dit plan. Houd daarbij in ieder geval aandacht voor het (in samenwerking met partners) versterken van de planvorming en Multi opleiden/trainen-activiteiten.

- Zorg tevens dat het geheel aan preparatie-activiteiten cyclisch verloopt, in termen van periodiek voorbereiden, oefenen, evalueren en vervolgens planvorming bijstellen.

De Inspectie zal de komende maanden deze bevindingen, samen met andere opbrengsten die de Inspectie in de verkenning heeft opgehaald onder andere met de individuele veiligheidsregio terugkoppelen. Vervolgens zal de Inspectie de opvolging van de aanbevelingen monitoren.

Advies: ter kennisname; VNOG verwacht de individuele terugkoppeling en zal dan de voor haar geldende punten oppakken.

5. Aankondiging onderzoek Grootschalig en Specialistisch Brandweer Optreden

Brief van 4 april 2024 van de Inspectie Justitie & Veiligheid aan de voorzitter van het Veiligheidsberaad

De Inspectie Justitie en Veiligheid start een onderzoek naar het grootschalig en specialistisch brandweeroptreden. Met dit onderzoek wil de Inspectie meer inzicht krijgen in hoeverre de veiligheidsregio's de visie Grootschalig en Specialistisch Optreden 2.0 (GBO-SO 2.0) geïmplementeerd hebben, en wat dit betekent voor de uniformiteit van optreden door de brandweer en de huidige gezamenlijke slagkracht. Het plan van aanpak voor het onderzoek is bij de brief gevoegd. Het onderzoek start in april 2024. Voor het onderzoek wordt een enquête naar de veiligheidsregio's gestuurd en worden met acht geselecteerde veiligheidsregio's interviews gehouden. Het eindrapport verschijnt naar verwachting aan het einde van dit jaar.

Advies: ter kennisname. Het plan van aanpak is op aanvraag beschikbaar. VNOG is niet één van de acht regio's die geselecteerd zijn voor interviews.

6. Inspectierapport Brandveilig Leven

Mail van 12 april 2024 van het Veiligheidsberaad aan de BAC Brandweer

De Inspectie Justitie en Veiligheid heeft het afgelopen jaar onderzoek gedaan naar de effecten van het Programma Brandveilig Leven. De Inspectie onderzocht hiervoor afgelopen jaar acht veiligheidsregio's, hield verdiepende interviews en sprak met vertegenwoordigers van onder andere gemeenten om antwoord te geven op de vraag of de brandweer met het programma Brandveilig Leven daadwerkelijk een brandveilige(r) samenleving bereikt. Op 11 april 2024 heeft de inspectie het definitieve onderzoeksrapport '*Minder brand, minder slachtoffers en minder schade?*' gepubliceerd. De inspectie constateert een aantal zaken over o.a. het ontbreken van landelijke coördinatie en regie, het meten van effectiviteit, de vakbekwaamheid en de landelijke samenwerking. Een aantal aanbevelingen uit het rapport is gericht aan de besturen van de veiligheidsregio's. Een deel van deze aanbevelingen is inmiddels reeds opgepakt door de RCDV, de andere worden de komende periode opgepakt.

Advies: ter kennisname. De samenvatting van het rapport is bijgevoegd. Het complete rapport is op aanvraag beschikbaar. VNOG was één van de acht veiligheidsregio's die is geïnterviewd in het onderzoek. VNOG pakt de aanbevelingen, in samenwerking met de andere regio's op. Dit onderwerp is verder ook opgenomen als speerpunt in het nieuwe concept Beleidsplan 2025-2028, zodat het ook in de komende periode de aandacht (blijft) krijgen die het al binnen VNOG heeft en die de Inspectie ook aanbeveelt.

7. Bekrachtiging protocol Interregionaal Beleidsteam (IRBT)

Brief van 17 april 2024 van het Veiligheidsberaad aan de voorzitters veiligheidsregio's

Alle 25 besturen van de veiligheidsregio's hebben inmiddels ingestemd met het nieuwe Protocol Interregionaal Beleidsteam (IRBT). Met het IRBT wordt invulling gegeven aan de wijze waarop de voorzitters veiligheidsregio om willen gaan met het door hen ervaren

verantwoordelijkheidsvacuüm tijdens bovenregionale crises. Het protocol verschaft helderheid over hoe er bij een bovenregionale ramp of crisis tot afspraken wordt gekomen over eenduidigheid in aanpak en uitvoering.

Regio's hadden hier en daar nog wel vragen over vijf aspecten van het protocol. Met deze brief worden die verhelderd.

1. Mechanisme van besluitvorming: Het IRBT is een overlegorgaan om tot consensus te komen. Er wordt een gezamenlijk standpunt ingenomen, dat vervolgens wordt bekrachtigd door afzonderlijke voorzitters binnen hun eigen RBT. Het IRBT is geen extra bestuurslaag. Een uit hun midden benoemd voorzitter die collectieve doortastendheid van het IRBT waarborgt, lijkt in deze situaties het meest pragmatisch. Besluitvorming is op basis van unanimité tenzij er spoed is.
2. Verhouding rol IRBT tot andere bevoegde gezagen: Vanwege het hierboven beschreven mechanisme voor besluitvorming, waarbij de bevoegde gezagen vertegenwoordigd zijn in de RBT's, nemen deze niet standaard zitting in het IRBT. Mocht er toch behoefte zijn aan de aanwezigheid van andere autoriteiten, dan worden deze uitgenodigd door het IRBT. Bij nationale crises is er een centralere regierol voor de Minister van JenV.
3. Onafhankelijke juridische check naar uitvoerbaarheid: Enkele veiligheidsregio's hebben gevraagd om te overwegen het protocol (onafhankelijk) juridisch te laten toetsen. Het IRBT moet gezien worden als een praktische oplossing voor en door bestuurders van veiligheidsregio's. Uiteraard is het protocol niet zonder enige vorm van juridisch advies tot stand gekomen. Juristen van BZK en JenV hebben tijdens het schrijfproces uitgesproken geen bezwaren te zien.
4. Behoeftte aan verdere invulling van operationalisering: Nu duidelijk is dat de veiligheidsregio's achter deze werkwijze staan, is de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) verzocht de operationele uitvoering en de aansluiting op de reguliere crisisstructuur uit te werken. Dit volgt in het Veiligheidsberaad.
5. Testen en evalueren van protocol in de praktijk: Een IRBT-oefening kan in samenspraak met de RCDV plaatsvinden nadat de operationele uitwerking van het protocol gereed is. Na beoefening volgt evaluatie om te zien of het voldoet aan de behoeften van de voorzitters veiligheidsregio.

De minister kan straks, in de Memorie van toelichting bij de herziening van de Wet veiligheidsregio's, naar het protocol verwijzen.

Advies: ter kennisname.

8. Vuurwerkopslag in bewoonde gebieden

Brief van 7 mei 2024 van het Veiligheidsberaad aan de minister van Infrastructuur & Waterstaat, in afschrift aan de minister van Justitie & Veiligheid

Op 1 december 2023 is het onderzoeksrapport 'Leren van twee vuurwerkrampen' gepubliceerd. Hieruit blijkt dat als "licht" geclassificeerd vuurwerk bij brand in opslagplaatsen veel gevaarlijker is dan voorheen gedacht (massa-explosies). Eén van de aanbevelingen van het onderzoek is dat de brandweer moet overwegen om voortaan bij alle opslagplaatsen (zowel "licht" als "zwaar") gelijk op te treden (namelijk alsof het "zwaar" is). Dat zou betekenen dat de brandweer voortaan alleen nog maar evacueert en afstand houdt (400 meter), in plaats van overgaat tot directe brandbestrijding, tot het explosiegevaar is geweken.

Dit leidt voor de brandweer tot een onmogelijk en onoplosbaar dilemma. Een aanzienlijk aantal "lichte" vuurwerkopslaglocaties ligt namelijk in sterk bebouwde gebieden, zoals woonwijken. De brandweer wil bij brand aldaar de brand bestrijden en niet op 400 meter afstand blijven wachten. Binnen de veiligheidsafstand van 400 meter kunnen zich honderden mensen

bevinden. Het is dan onrealistisch om te verlangen van de brandweer dat die zich op afstand houdt. Bovendien is het onmogelijk om van de brandweer te verlangen om enerzijds mee te werken aan de vergunningverlening van vuurwerkopslag in bewoonde gebieden en te doen voorkomen alsof dit veilig is. En anderzijds te vragen om afstand te houden bij vuurwerkincidenten, omdat de risico's groter zijn dan tot nu toe gedacht.

Het Veiligheidsberaad en de Raad van regionaal commandanten vragen de minister om te interveniëren in de vuurwerkbranche (juiste classificatie van vuurwerk, preventieve maatregelen). De huidige veiligheids- en vergunningsvoorschriften voor de opslag van consumentenvuurwerk zouden moeten worden aangepast. Voor de korte termijn kan de minister overwegen de huidige vuurwerk opslaglocaties in bewoond gebied niet meer toe te staan, totdat de regelgeving is aangepast. Voor de lange termijn wordt aan de minister verzocht te overwegen of het wenselijk moet zijn dat vuurwerk in bewoonde gebieden mag worden opgeslagen. Gelet op de risico's is er haast geboden met de besluitvorming.

Advies: ter kennisname

9. Problemen Ambulance Oost en Ambulance IJsselland

Memo van 7 mei 2024 van de Bestuursraad MKON-MKBM en het Directieberaad MKON-MKBM aan de veiligheidsregio's in Gelderland en Overijssel

De Meldkamer Oost-Nederland, onderdeel Brandweer/multi (MKON-MKBM) heeft een memo aangeleverd over de situatie bij de ambulancediensten in de regio's Twente en IJsselland, waar specifieke problemen spelen die tot zorg leiden. Het memo gaat niet over de ambulancediensten in de Gelderse regio's, waar deze specifieke problemen expliciet niet aan de orde zijn.

Uit recente berichtgeving in de media blijkt dat een aantal medewerkers van Ambulance Oost de noodklok luidt over de kwaliteit van de dienstverlening van de ambulance in Twente. In de berichtgeving wijt de directeur van Ambulance Oost deze problemen aan de start van de nieuwe Meldkamer Oost-Nederland (MKON), nu iets meer dan een jaar geleden. Dit is onjuist. De nieuwe meldkamer functioneert naar behoren en de MKON-MKBM is dan ook van mening dat de organisatorische problemen bij de ambulance, naast landelijk spelende uitdagingen in de zorg, een gevolg zijn van eigen keuzes in de interne bedrijfsvoering van Ambulance Oost zelf. Bovendien verschenen berichten in de media over communicatieproblemen bij Ambulance Oost en Ambulance IJsselland, omdat deze twee diensten hebben gekozen voor een ander communicatiesysteem (namelijk 'Push to talk') dan de standaard bij alle hulpverleningsdiensten (C2000).

In het memo wordt toegelicht welke stappen zijn ondernomen. Na onbevredigende gesprekken is er begin mei een brief gestuurd naar de Raad van Toezicht van Ambulance Oost en naar de directie van Ambulance IJsselland met de oproep om de interne problemen aan te pakken. Tevens is begin mei een brief gestuurd naar de betrokken Inspecties met het verzoek om toezicht te houden op de verbeteracties. De Bestuursraad en het Directieberaad van de MKON-MKBM houden het dossier nauwlettend in de gaten en als er nieuwe ontwikkelingen zijn, zullen die worden gemeld.

Advies: ter kennisname, zoals aangegeven spelen de problemen niet in de Gelderse regio's, maar kunnen we er wel last hebben als sprake is van grensoverschrijdend ambulanceverkeer.

10. Bestuurlijke planning VNOG 2025

Het vergaderschema VNOG voor 2025 is bijgevoegd. Dit jaar is tevens overleg gevoerd met GGD NOG, gezien de gezamenlijke bestuursvergadering die in 2024 als extra zijn gepland. In 2025 is voor drie momenten een gelijke dag gevonden, waarbij AB VNOG in de ochtend en AB GGD in de

middag vergadert. Bij behoefte om elkaar op te zoeken, kan er dan aangesloten worden bij een regulier moment.

Tevens wordt voorgesteld om in 2025 van vijf vergadermomenten voor het AB terug te gaan naar vier. In 2023 is voor het eerst een vergadering in september gepland, in verband met de vaststelling van de begroting. Dat betekende drie AB-vergaderingen in vier maanden, dat wordt nu teruggebracht naar twee om bestuurlijke drukte te voorkomen.

Deze vergaderplanning wordt aan alle (secretariaten van de) leden van het algemeen bestuur gestuurd.

Advies: ter kennisname.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Hare Excellentie mevrouw C. Van der Wal
Postbus 20401
2500EK DEN HAAG

Doorkiesnummer
026 355 24 00
Inlichtingen bij
Secretaris
Vertrouwelijkheid
intern
Ons kenmerk
V017-2023

Afschrift aan: Minister van Justitie en Veiligheid

Datum 29 november 2023

Onderwerp Investeer in natuurbrandbeheersing: bestrijden én voorkomen

Hooggeachte mevrouw Van der Wal,

Als gevolg van klimaatverandering neemt het risico op onbeheersbare natuurbranden in Nederland toe. Onder andere het 6e klimaatrapport van het IPCC, het rapport *'Spreading like Wildfires'* van de Verenigde Naties en de Rijksbrede Risicoanalyse van het Analistennetwerk Nationale Veiligheid waarschuwen voor het snel toenemend natuurbrandgevaar. Niet alleen in het buitenland, waar men al langer te maken heeft met grootschalige natuurbranden, maar ook in Nederland kunnen natuurbranden steeds intenser worden. Sprekende voorbeelden waren er in 2020. De grootste natuurbrand in de moderne geschiedenis verwoestte ruim 700 hectare veengebied in de Deurnese Peel terwijl tegelijkertijd even verderop het hele dorp Herkenbosch ontruimd werd (tijdens de coronapandemie) vanwege een natuurbrand die uiteindelijk ruim 200 hectare in de as legde. We zien ook dat brandweermensen steeds vaker worden blootgesteld aan (grote) risico's tijdens het bestrijden van een natuurbrand. Een integrale aanpak is dan ook cruciaal om verdere verwoesting in de toekomst te voorkomen.

Om tot deze integrale aanpak te komen, is het Veiligheidsberaad op 5 mei 2023 met zowel u als de Minister van Justitie en Veiligheid in gesprek gegaan over onze gezamenlijke opgave. Het Veiligheidsberaad kijkt terug op een goed gesprek en is zeer tevreden over de uitkomst van de bijeenkomst. We hebben in mei gezamenlijk een eerste piketpaal geslagen voor het versterken en verbeteren van natuurbrandbeheersing in Nederland. Het Veiligheidsberaad zet deze ingezette koers graag voort met uw opvolger. Gezien de gezamenlijke aanpak van dit vraagstuk, richten wij deze brief aan u als stelselverantwoordelijke voor natuur, waarbij we u vragen de nodige acties op te pakken met de Minister van Justitie en Veiligheid. De Minister van Justitie en Veiligheid ontvangt derhalve een afschrift van deze brief.

Afspraken voor het versterken van natuurbrandbeheersing

De vier afspraken die we in het Veiligheidsberaad in mei 2023 gezamenlijk hebben gemaakt voor natuurbrandbeheersing, breng ik graag nogmaals onder de aandacht:

1. *Kom tot een coördinerend ministerie voor natuurbrandbeheersing.*

Er moet integraal kunnen worden gestuurd door alle betrokken disciplines en ketens heen. De coördinatie is nu te versnipperd; dat leidt tot onnodige en onwenselijke

vertraging en tot verminderde effectiviteit en efficiëntie van de inspanningen. Er moeten nog grote stappen gezet worden om beter voorbereid te zijn op natuurbranden. Dat vraagt inzet van vele bij natuurbrandbeheersing betrokken organisaties. Hierdoor is het zeer wenselijk dat er een coördinerend ministerie komt om de samenwerking tussen alle betrokken departementen en organisaties te organiseren.

2. *Richt een multidisciplinair expertisecentrum in voor natuurbrandbeheersing.*
In dit expertisecentrum kan door o.a. natuurbeheerders, veiligheidsregio's en KNMI worden samengewerkt op het gebied van crisisbeheersing en natuurbeheer, gericht op risicoreductie van natuurbranden en internationale kennisontwikkeling. Het al bestaande Watermanagementcentrum Nederland is hiervan een goed voorbeeld.
3. *Zorg voor juridische verankering.*
Beleid en verantwoordelijkheden aangaande natuurbrandpreventie moeten wettelijk worden verankerd, door middel van doelwetgeving. Tot deze wettelijke verankering gerealiseerd is, kan worden gewerkt met een convenant zodat alle betrokken partijen zich in zullen zetten voor het voorkomen van grote natuurbranden.
4. *Investeer in overkoepelende voorzieningen om natuurbrandbestrijding te versterken.*
Nederland kent 25 veiligheidsregio's die ieder uitgerust zijn om op te treden tegen een diversiteit aan rampen en crises. Een natuurbrand beperkt zich echter zelden tot de grenzen van een veiligheidsregio en gezien de verwachting van een grotere kans op grotere én gelijktijdige natuurbranden zijn overkoepelende voorzieningen op natuurbrand te bestrijden van belang. Hierbij kan gedacht worden aan: landelijke bovenregionale slagkracht, specialistische eenheden, regio-overstijgende informatievoorziening en regievoering.

Integrale aanpak voor het beperken van natuurbrandrisico's

Het effectief beperken van natuurbrandrisico's kan, zoals ook blijkt uit de gemaakte afspraken, alleen door een integrale benadering van het thema. We hebben in Nederland al een goede aanpak voor overstromingsrisico's, het Deltaprogramma. In dit programma zijn maatregelen binnen de gehele veiligheidsketen beschreven. Die aanpak streven we ook na voor natuurbrandbeheersing. Risicobeheersing, incidentbestrijding en kennisontwikkeling zullen met elkaar verbonden moeten worden, want we weten dat zonder preventieve voorzieningen de brandweer voor onmogelijke opgaven komt te staan bij het bestrijden van natuurbranden. En om de ontwikkeling van natuurbranden en de effectiviteit van beheersmaatregelen beter te begrijpen is onderzoek van groot belang zodat we de effectiviteit van preventieve maatregelen en de bestrijding van natuurbranden kunnen verbeteren.

Investeren in een sterke aanpak

We hebben een grote opgave, waarbij de meeste winst 'aan de voorkant' te behalen is. Nadenken over landschapsinrichting en ruimtelijke ordening en het treffen van preventieve maatregelen in natuurgebieden op basis van de gebiedsgerichte aanpak zijn voorwaardelijk om natuurbranden beheersbaar te kunnen houden. Ook in de

incidentbestrijding zal fors geïnvesteerd moeten worden om de kennis over de bestrijding van natuurbranden te vergroten en effectiever operationeel op te kunnen treden.

Brandweer Nederland heeft in 2023 een visie op natuurbrandbeheersing opgesteld, waarin deze integrale aanpak centraal staat. Om de ambities uit de visie te kunnen realiseren, wordt momenteel gewerkt aan een uitvoeringsplan waarin projecten die door de brandweer en veiligheidsregio's kunnen worden uitgevoerd, beschreven staan. Daarbij is ook een inschatting gemaakt van de benodigde capaciteit en de beoogde kosten van het eerder in deze brief genoemde expertisecentrum. In het huidige voorstel is voor het uitvoeringsplan voor het versterken van de brandweer en veiligheidsregio's structureel 20 tot 25 miljoen euro nodig. Daarnaast is er een forse investering nodig op het gebied van landschapsinrichting, het treffen van preventieve voorzieningen in natuurgebieden, kennisontwikkeling en (internationale) kennisuitwisseling. Voor het hele integrale traject van natuurbrandbeheersing is dan ook een aanzienlijke investering nodig. Zo kunnen we ons écht gezamenlijk inzetten voor het bestrijden én voorkomen van natuurbranden.

Het is van cruciaal belang dat de gezamenlijke ingezette koers met ons en alle betrokken partijen voortgezet wordt door uw opvolger. We hopen met dit schrijven de urgentie daarvan te hebben onderschreven. Ten slotte bedank ik u hartelijk voor de prettige samenwerking en uw tomeloze inzet en betrokkenheid bij de gezamenlijke opgaven rondom natuurbrandbeheersing.

Met vriendelijke groet,

A.W. (Wouter) Kolff
Voorzitter Veiligheidsberaad

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Hare Excellentie mevrouw D. Yesilgöz-Zegerius
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Inlichtingen bij
Secretaris
Veiligheidsberaad
Vertrouwelijkheid
intern
Ons kenmerk
V018-2023
Bijlage(n)
1

Datum 30 november 2023

Onderwerp Indexatie structurele kosten bouwsteen verplichtend karakter

Hooggeachte mevrouw Yesilgöz-Zegerius,

Tijdens het Veiligheidsberaad van 9 oktober jl. hebben wij gezamenlijk gesproken over de implementatie van de bouwsteen verplichtend karakter als onderdeel van het consignatievraagstuk bij de brandweer. Een van de conclusies was dat er een heldere boodschap moet worden neergelegd op de formatietafel. Derhalve heeft de stuurgroep "Toekomstbestendig Brandweerstelsel" de oorspronkelijke kosten voor implementatie geïndexeerd naar het huidige prijspeil. Die berekening wordt in deze brief -en de bijlage van de werk- en stuurgroep- nader toegelicht, opdat deze kan worden meegenomen in de fiches richting de formatie.

Aanleiding

Eind 2018 concludeerde Pels Rijcken dat er een reëel risico bestaat dat elementen in de rechtspositie van brandweervrijwilligers in strijd zijn met de normen uit Europese en internationale regelgeving. Dit heeft geleid tot diverse rapporten en besprekingen waarna het Veiligheidsberaad heeft besloten om de mogelijkheden in beeld te brengen om de brandweervrijwilliger en de beroepskracht zo te *differentiëren* dat geen sprake is van spanning met de vigerende regelgeving. Daartoe is een denktank in het leven geroepen die in 2021 een denkrichting heeft gepresenteerd bestaande uit vier bouwstenen. Het Veiligheidsberaad en de (toenmalige) minister van JenV hebben daarna opdracht gegeven om bouwsteen één verder uit te werken; te weten het *verplichtende karakter* als dominant onderscheid tussen de vrijwilliger en de beroepsmedewerker.

In oktober 2021 gaven de hoogleraren Verburg, Cuyvers en Boogaard een gezamenlijk juridisch oordeel over de houdbaarheid van de vrijwillige brandweer in het licht van Europees recht. Taakdifferentiatie wordt volgens hen niet vereist volgens Europees recht, mits het contrast tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers wordt verscherpt, met name door afschaffing van structurele consignering en kazernering van brandweervrijwilligers. Dit betekent dat om vrijwilligheid te behouden, het van belang is om consignatie en kazernering alleen nog te gebruiken bij (parttime en fulltime) beroepsmedewerkers.

Eerdere berekening

In eerdere berekeningen kwamen de kosten voor de implementatie van bouwsteen verplichtend karakter neer op bijna 31 miljoen structureel per jaar, gebaseerd op het prijspeil in 2020. Dit was uit te splitsen naar de volgende kostenposten:

1. De kosten voor het omzetten van een vrijwillige aanstelling naar een (parttime) beroeps-aanstelling voor medewerkers die worden *geconsigneerd*;
2. De kosten voor het omzetten van een vrijwillige aanstelling naar een (parttime) beroeps-aanstelling voor medewerkers die worden *gekazerneerd*;
3. De kosten voor het omzetten van een vrijwillige aanstelling voor een piketfunctionaris naar een parttime beroepsaanstelling.

Indexatie

In de huidige berekening zijn alleen de loonkosten geïndexeerd. Er zijn dus geen kosten opgevoerd voor materieel of andere middelen, omdat de brandweer operationeel blijft doen wat ze altijd al deed. Daarmee komt het totale bedrag, naar het huidige prijspeil o.b.v. de loonontwikkeling in de afgelopen drie jaren, neer op € 35.143.754,-. In de bijlage wordt deze berekening uitgebreid toegelicht.

Belangrijke notie is dat consignatietijd in deze berekening niet wordt gezien als arbeidstijd. In het geval dat een deel van de consignatie bij de brandweer uiteindelijk wel als arbeidstijd moet worden gezien, heeft dat vergaande consequenties. Daarmee komt het hele brandweersysteem onder druk te staan en dan is het maar de vraag in hoeverre dit met extra middelen valt op te vangen. Daarom wordt dit vraagstuk voor nu buiten beschouwing gelaten.

De structurele financiële kosten van het invoeren van de bouwsteen verplichtend karakter komen dus neer op ruim 35 miljoen euro per jaar naar het huidige prijspeil. Ik wil u verzoeken om de geïndexeerde kosten mee te nemen in de fiches die worden opgesteld ten aanzien van het formatieproces, zodat we de gezamenlijk opgestarte koers verder kunnen voortzetten richting een toekomstbestendig brandweerstelsel.

Met vriendelijke groet,

A.W. Kolff
Voorzitter Veiligheidsberaad

Aan
Stuurgroep Toekomstbestendig Brandweerstelsel

Van
Werkgroep bouwsteen verplichtend karakter

Notitie

Datum
22 november 2023

Financiële berekening structurele kosten

Tijdens het overleg van het Veiligheidsberaad met de minister van JenV is gesproken over de implementatie van de bouwsteen verplichtend karakter, waarbij is besproken om voor een volgend overleg (december 2023) de financiële consequenties op een rij te hebben gezet van de implementatie. Hieronder volgt een uitwerking van die financiële consequenties.

1. Aanleiding

Eind 2018 concludeert Pels Rijcken dat er een reëel risico bestaat dat elementen in de rechtspositie van de brandweervrijwilligers in strijd zijn met de normen uit Europese en internationale regelgeving. In 2019 stelt prof. mr. L.G. Verburg geen mogelijkheid te zien om binnen het bestaande juridische kader de huidige inrichting en werkwijze ten aanzien van vrijwilligheid bij de brandweer te behouden. Naar aanleiding van beide rapporten besluiten het Veiligheidsberaad en minister van JenV om de mogelijkheden in beeld te brengen om de brandweervrijwilliger en de beroepskracht zo te differentiëren dat geen sprake is van spanning met de vigerende regelgeving. Daartoe wordt een denktank in het leven geroepen onder leiding van de portefeuillehouder Brandweer van het Veiligheidsberaad, met de opdracht om te onderzoeken hoe brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van de beroepskrachten. De denktank komt in februari 2021 met een denkrichting die bestaat uit vier bouwstenen. Het Veiligheidsberaad en de minister van JenV besluiten om één bouwsteen verder uit te werken, te weten het verplichtende karakter als dominant onderscheid tussen de vrijwilliger en de beroepsmedewerker. In oktober 2021 gaven de hoogleraren Verburg, Cuyvers en Boogaard een gezamenlijk juridisch oordeel over houdbaarheid van vrijwillige brandweer in het licht van Europees recht. Taakdifferentiatie wordt volgens hen niet vereist volgens Europees recht, mits het contrast tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers wordt verscherpt, met name door afschaffing van structurele consignering en kazernering van brandweervrijwilligers. Dit betekent dus dat om vrijwilligheid te behouden, het van belang is om consignatie en kazernering alleen nog te gebruiken bij beroepsmedewerkers (parttime en fulltime).

2. Eerdere berekening van financiële consequenties denkrichting

Op 22 februari 2021 is de denkrichting van de denktank besproken tijdens het overleg tussen Veiligheidsberaad en de minister van JenV. Onderdeel van de bespreking was inzicht in de financiële consequenties van de denkrichting en daarvoor heeft de denktank een berekening aangedragen ter onderbouwing van die financiële consequenties.

Er zijn vele soorten kosten die kunnen worden onderscheiden. Zo zijn er incidentele en structurele kosten. In het vervolg wordt alleen ingegaan op de structurele kosten voor de regio's. Bij de structurele kosten kan onderscheid worden gemaakt tussen directe en indirecte kosten. Bij de directe kosten gaat het om directe personele kosten zoals loonsom en werkgeverslasten of om directe kosten voor materieel/materiaal. Bij de indirecte kosten gaat het om kosten voor bijvoorbeeld stafafdelingen omdat het aantal medewerkers met een beroepsaanstelling toeneemt. Beide type kosten worden zoveel als mogelijk meegenomen in de normbedragen voor de structurele kosten.

Tenslotte is het van belang om op te merken dat het in alle gevallen gaat om de meerkosten. Het uitgangspunt is dat de kwaliteit van de brandweezorg gelijk blijft, dus in veel gevallen worden de taken op dit moment ook al uitgevoerd en beloond. Het gaat erom wat de extra kosten zijn die door worden gemaakt door implementatie.

Type kostenposten

De kosten voor de bouwsteen verplichtend karakter kwamen neer op bijna 31 miljoen structureel per jaar. Dit was uit te splitsen naar de volgende kostenposten:

1. De kosten voor het omzetten van een vrijwillige aanstelling naar een (parttime) beroepsaanstelling voor medewerkers die worden geconsigneerd (verder uitgesplitst naar intensiteit, te weten a) 24/7, b) binnen kantoor tijd en c) buiten kantoor tijd);
2. De kosten voor het omzetten van een vrijwillige aanstelling naar een (parttime) beroepsaanstelling voor medewerkers die worden gekazerneerd (verder uitgesplitst naar intensiteit, te weten a) 24/7, b) binnen kantoor tijd en c) buiten kantoor tijd);
3. De kosten voor het omzetten van een vrijwillige aanstelling voor een piketfunctionaris naar een parttime beroepsaanstelling;

Grove inschatting van omvang van meerkosten

Per kostenpost is een rekenwijze uitgewerkt door de werktank, hoe te komen tot een inschatting van de bijbehorende kosten. Belangrijk hierbij op te merken is dat de werktank slechts tot een indicatie kon komen van de financiële consequenties, vanwege diverse onzekerheden. Er zijn in de berekening diverse aannames gedaan en grove inschattingen gegeven.

Omzetting van stoelen naar fte's

Ten opzichte van de initiële berekening zijn enkele kostenposten aangepast, waarbij in de oorspronkelijke berekening werd uitgegaan van stoelen die bezet moeten worden door een medewerker met een (parttime) beroepsaanstelling. Deze stoelen zijn vervolgens op verzoek van het departement van Financiën omgezet naar fte's.

Oorspronkelijk is er met stoelen gerekend omdat dit vanuit de operationele bedrijfsvoering het meest logisch is omdat er in een rooster 'stoelen' moeten worden gevuld. De omzetting naar fte's is echter eenvoudig te maken, aangezien in de berekeningen wordt uitgegaan van een roosterfactor 5. Oftewel, om een operationele stoel gedurende 24/7 te vullen, heb je gemiddeld 5 fte's nodig. Dat betekent dat het normbedrag per stoel wordt gedeeld door 5 en dat de aantallen worden vermenigvuldigd met 5. Voor een nadere uitwerking van de aantallen en de normbedragen, wordt verwezen naar de oorspronkelijke bijlage (Bijlage B – inzicht in consequenties denkrichting).

Structurele meerkosten

Als het gaat om de kosten voor de bouwsteen verplichtend karakter, is gekomen tot het volgende overzicht met structurele meerkosten (prijspeil 2020):

Omschrijving	Aantal (#)	Norm- bedrag	Totale meerkosten
Fte met een (parttime) beroepsaanstelling (huidige vrijwilliger met consignatie):			
- 24/7	1137,5	€ 5.800,-	€ 6.597.500
- binnen kantoortijd	90	€ 1.740,-	€ 156.600
- buiten kantoortijd	1110	€ 4.060,-	€ 4.506.600
Fte met een (parttime) beroepsaanstelling (huidige vrijwilliger met kazernering):			
- 24/7	220	€ 41.800,-	€ 9.196.000
- binnen kantoortijd	140	€ 20.900,-	€ 2.926.000
- buiten kantoortijd	285	€ 20.900,-	€ 5.956.500
Aantal piketfunctionarissen (zoals OvD) omzetten naar parttime beroepsaanstelling	211	€ 7.500,-	€ 1.582.500
		Totaal	€ 30.921.700

3. Vraagstuk van consignatie blijft buiten beschouwing

In de financiële berekening is er vanuit gegaan dat consignatietijd niet wordt gezien als arbeidstijd. In het geval dat een deel van de consignatie bij de brandweer uiteindelijk wel als arbeidstijd moet worden gezien, heeft dat vergaande consequenties voor de brandweer. Daarmee komt het hele systeem zoals we dat nu kennen onder druk te staan. Het is dan maar de vraag in hoeverre dit met extra budget valt op te vangen. Het vermoeden is dat dit niet met geld valt op te lossen. Voor nu laten we dit vraagstuk verder buiten beschouwing.

4. Herberekening van structurele kosten bouwsteen verplichtend karakter

Het bedrag van 31 mln. is tot stand gekomen op basis van het prijspeil van 2020. Om tot een goede inschatting te komen van de huidige kosten, is het noodzakelijk om dit bedrag te indexeren voor de afgelopen jaren.

In de oorspronkelijke berekening zijn we uitsluitend uitgegaan van meer loonkosten en geen extra investeringen in materieel of middelen, omdat de brandweer operationeel gewoon blijft doen wat ze altijd al deed. Daarmee bestaan de opgevoerde kosten uit loonkosten. Wanneer wordt gekeken naar de loonontwikkeling in de afgelopen jaren, komt dat neer op het volgende (bron: WVS):

2021: 1,5 %

2022: 2,4 %

2023: 9,35 %

Daarmee komt het totale bedrag naar het huidige prijspeil o.b.v. de loonontwikkeling in de afgelopen drie jaren neer op: € 30.921.700 x 1,5% x 2,4% x 9,35% = € 35.143.754,-.

Conclusie

De structurele financiële kosten van het invoeren van de bouwsteen verplichtend karakter komen neer op ruim 35 miljoen euro per jaar naar huidig prijspeil.

De Tweede Kamer
Bureau Wordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Inlichtingen bij
Secretaris
Vertrouwelijkheid
intern
Ons kenmerk
V005-2024
Bijlage(n)
3

Datum 22 maart 2024

Geachte heren Dijkgraaf en Van Zwol,

De wereld verandert in hoog tempo. Tot enkele jaren geleden hadden de brandweer en veiligheidsregio's vooral te maken met kortdurende rampen, met een relatief lokaal effect. Tegenwoordig hebben we steeds vaker te maken met complexe en langdurige crises, zoals de Covid-19-pandemie, vluchtelingen uit Oekraïne en het asielvraagstuk. Daarnaast zien we in Nederland ook reële dreigingen op ons afkomen, zoals meervoudige, onbeheersbaar natuurbranden, grootschalige digitale ontwrichting en meerdaagse uitval van de stroomvoorziening. Dergelijke crises kunnen de samenleving voor korte of langere tijd ernstig ontwrichten. De aanpak hiervan vereist betrokkenheid en samenwerking tussen alle lagen van de overheid en met maatschappelijke en private partners. De veiligheidsregio's vormen hierin een onmisbare schakel.

De veiligheidsregio's vervullen samen met de rijksoverheid en de gemeenten (de zogeheten algemene keten in de crisisbeheersing) een belangrijke coördinerende rol in de voorbereiding op en de aanpak van complexe en langdurige crises. Het Veiligheidsberaad is daarbij een betrouwbare en stabiele gesprekspartner voor het kabinet. De brandweer heeft, als onderdeel van de veiligheidsregio's, een belangrijke taak in het daadwerkelijk bestrijden van crises in de fysieke leefomgeving. Als de nood aan de man is, dan wordt met één druk op de knop een 24/7-crisisorganisatie geactiveerd en staat een groot potentieel aan professionele hulpverleners gereed. Om hier goed invulling aan te kunnen geven hecht het Veiligheidsberaad aan de afhandeling van alle 112-meldingen door brandweer, politie en ambulancezorg in de huidige tien meldkamers.

Op basis van de ervaringen tijdens corona- en asielcrisis is gebleken dat veiligheidsregio's fors hebben moeten inspanssen om tot een adequaat niveau van de crisisbestrijding te komen. Met het oog op rampen en crises van de toekomst, zoals hierboven geschetst, is het nodig om dit niveau te behouden en te versterken. Daarvoor ontvangen de veiligheidsregio's vanaf 2022 een structurele toevoeging van 83 miljoen in de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR). De veiligheidsregio's hebben voortvarend gezamenlijke meerjarenambities opgesteld op het gebied van Crisisbeheersing en Informatievoorziening. Een garantie van het toegezegde bedrag is daarom essentieel.

Gezien de langdurige, complexe en impactvolle crises die zonder twijfel nog op ons afkomen, is het van belang te blijven investeren in de regierol en de slagkracht van de veiligheidsregio's. De volgende vier punten brengt het Veiligheidsberaad in dat kader graag onder uw aandacht.

1. Investeer in natuurbrandbeheersing: bestrijden én voorkomen

De Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid (september 2022) laat zien dat natuurbrand tot de categorie bedreigingen hoort met de grootste waarschijnlijkheid en met een grote impact. Bovendien worden door klimaatverandering de drogere periodes in Nederland langer en heftiger. De analyse laat zien dat mede hierdoor de kans op onbeheersbare natuurbranden in de nabije toekomst zal toenemen in aantal, omvang, gelijktijdigheid en kans van voorkomen. Dat vraagt om een langere inzetbaarheid (capaciteitsvraag) van de brandweer. Vanwege deze toenemende dreiging is het belangrijk te werken aan het beperken van kans en impact en aan bestrijdingscapaciteit.

Onbeheersbare natuurbranden zijn een reëel risico en vormen vanwege klimaatverandering een grote bedreiging voor Nederland in de nabije toekomst. Investeren in natuurbrandbeheersing is van belang voor de nationale veiligheid. Het volgende is daarom wat ons betreft nodig:

- > Kom tot een coördinerend ministerie voor natuurbrandbeheersing, zodat er integraal kan worden gestuurd door alle betrokken disciplines en ketens heen. De coördinatie is nu te versnipperd; dat leidt tot onnodige en onwenselijke vertraging en tot verminderde effectiviteit en efficiëntie van de inspanningen. Van belang hierbij is de voortzetting van de bestuurlijke processen die in gang zijn gezet door het Veiligheidsberaad en het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.*
- > Richt een multidisciplinair expertisecentrum in voor natuurbrandbeheersing (analoog aan het al bestaande Watermanagementcentrum Nederland). In dit expertisecentrum kan door o.a. natuurbestuurders, veiligheidsregio's en KNMI worden samengewerkt op het gebied van crisisbeheersing en natuurbeheer, gericht op risicoreductie van natuurbranden en internationale kennisontwikkeling.*
- > Zorg voor juridische verankering van beleid en verantwoordelijkheden op het gebied van natuurbrandbeheersing, waarbij tot wettelijke verankering gerealiseerd is, gewerkt wordt met een convenant.*
- > Investeer in bovenregionale/landelijke voorzieningen om natuurbrandbestrijding te versterken, te weten in: landelijke bovenregionale slagkracht, specialistische eenheden, regio-overstijgende informatievoorziening en regievoering.*

2. Behoud de slagkracht van de brandweer

Gezien de langdurige en complexe crises die we op ons af zien komen, is behoud van de slagkracht van de brandweer van groot belang. De brandweer is in staat om deze uitvoeringskracht te organiseren. De capaciteit van de brandweer staat echter onder druk. De brandweer is sterk afhankelijk van vrijwilligers, die dit doen naast hun reguliere baan. In de repressieve functies vormen zij 80% van de capaciteit. Die vrijwilligheid komt in de

knel, omdat op basis van Europese en internationale regelgeving vrijwilligers en beroepskrachten niet hetzelfde werk mogen verrichten tegen verschillende vergoeding. De Minister van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad hebben de afgelopen jaren samengewerkt om te komen tot mogelijkheden om fundamenteel onderscheid te maken tussen de vrijwillige en beroepskrachten bij de brandweer. Uitgangspunt hierbij is dat de kwaliteit van de brandweezorg in Nederland behouden blijft en vrijwilligheid geborgd wordt. Voor de realisatie hiervan heeft het Ministerie van Justitie en Veiligheid, als stelselverantwoordelijke, nog geen dekking gevonden. Voor het oplossen van het meest dringende probleem, het omzetten van een deel van de vrijwilligersaanstellingen naar deeltijd-beroepsaanstellingen, is een structureel bedrag van minstens 35 miljoen euro nodig.

Daarnaast worden er tussen het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad afspraken gemaakt over bovenregionale en landelijke brandweersamenwerking. Het Veiligheidsberaad juicht dat toe, omdat dit de veiligheid van Nederland ten goede komt. Wel moet deze samenwerking zijn ingebed in de stevige lokale en regionale basiszorg, zoals de brandweer die nu levert. De kracht van de afzonderlijke veiligheidsregio's staat voorop, het landelijk optreden volgt daaruit.

Het is van wezenlijk belang voor de veiligheid in Nederland om vrijwilligheid bij de brandweer te behouden. We zien een toename van langdurige en complexe crises, die vragen om voldoende bestrijdingscapaciteit. Behoud van een toekomstbestendig brandweerstelsel binnen wettelijke kaders is daarom cruciaal. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad hebben geconcludeerd dat hiervoor een transitie nodig is van een deel van de brandweervrijwilligers naar parttime beroepskrachten, naast de vele brandweervrijwilligers die zich blijven inzetten voor de veiligheid van de gemeenschap. Dit vraagt om een structurele investering van 35 miljoen euro, die door het Ministerie van Justitie en Veiligheid moet worden opgepakt.

Daarnaast pleit het Veiligheidsberaad voor bovenregionale en landelijke brandweersamenwerking vanuit de kracht van de veiligheidsregio's, ingebed in een stevige lokale en regionale basiszorg.

3. Zorg voor een veilige energietransitie

Om de gevolgen van klimaatverandering zoveel mogelijk tegen te gaan, wordt onder andere gewerkt aan een groene energietransitie. Nieuwe energiesystemen, -bronnen en -dragers brengen echter vaak ook nieuwe veiligheidsrisico's met zich mee. Zoals de rijksoverheid heeft aangegeven, is veiligheid – naast betrouwbaarheid en betaalbaarheid – een voorwaarde voor het ontwikkelen van nieuwe energieprojecten. De veiligheidsregio's hebben hierin een taak als incidentbestrijder, maar willen ook aan de voorkant kunnen adviseren vanuit preventie. In de praktijk blijkt dit laatste vaak niet het geval, omdat veel initiatieven zich buiten het zicht van bevoegd gezag en veiligheidsregio voltrekken of omdat er nog onvoldoende kaders zijn. Met andere woorden: we zien het niet of hebben geen positie om iets te kunnen doen. Daarnaast is enerzijds er sprake van schaalvergroting, bijvoorbeeld het vervoer van meer en meer gevaarlijke stoffen

(toename waterstof en dragers van waterstof, zoals ammoniak) via weg en spoor met de bijbehorende effecten op omgevingsveiligheid. Anderzijds is er tegelijkertijd sprake van fragmentatie, omdat er meer risico's de woonwijk en woningen in komen (buurtbatterijen, huisaccu's, waterstof) waarbij opwekking en opslag ook lokaal plaatsvinden.

Voor milieu en klimaat is de energietransitie van groot belang. Deze transitie moet echter wel veilig gebeuren. Daarom pleit het Veiligheidsberaad ervoor dat bij investeringen in energietransitie een percentage wordt gereserveerd voor veiligheid én dat de veiligheidsregio's positie krijgen om zo vroeg mogelijk in het proces aan de voorkant te kunnen adviseren. Wet- en regelgeving lopen altijd achter deze innovaties aan, professioneel veiligheidsadvies aan de voorkant bevordert dan veilige bouw en gebruik. Hiermee gaan innovatie en veiligheid hand in hand en kunnen we de energietransitie veilig doorlopen.

4. Verzeker voortgang in de herziening Wet veiligheidsregio's

In december 2020 is het rapport van de Commissie evaluatie Wet veiligheidsregio's naar de Tweede Kamer gestuurd. Precies twee jaar later volgde de Contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweezorg. Op dit moment is het Veiligheidsberaad in gesprek met het Ministerie van Justitie en Veiligheid om te komen tot afspraken en voorstellen voor het wetgevingstraject, nog veelal in de vorm van two-pagers.

Het Veiligheidsberaad vindt het van groot belang dat het nieuwe kabinet dit wetgevingstraject onverminderd voortzet. Ook om te voorkomen dat het gat tussen wetsevaluatie en wetsherziening (inmiddels al bijna drie jaar) te groot wordt. We hebben als land een stevige crisisstructuur nodig, nationaal én (boven)regionaal, waarbij de veiligheidsregio's een belangrijke coördinerende rol vervullen en het schakelpunt zijn met de rijksoverheid. De herziene wet moet daaraan bijdragen.

Als Rijk en veiligheidsregio's staan we voor grote gezamenlijke uitdagingen. Het Veiligheidsberaad hecht grote waarde aan het zijn van een stabiele gesprekspartner voor het Ministerie van Justitie en Veiligheid. We kijken dan ook uit naar het voortzetten van de zorgvuldig opgebouwde relatie met een volgend kabinet, waarbij we ons onverminderd willen inzetten voor de gezamenlijke aanpak van en voorbereiding op complexe en langdurige crises. De in deze brief benoemde punten zijn hiervoor van essentieel belang voor ons.

Met vriendelijke groet,

A.W. Kolff
Voorzitter Veiligheidsberaad

Bijlagen:

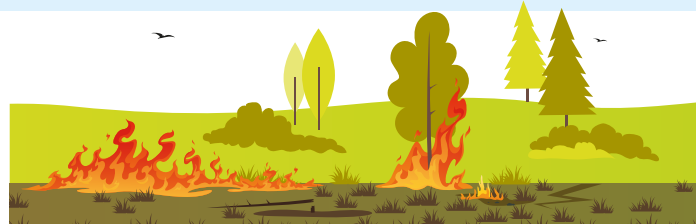
- Infographic: Oproep Veiligheidsberaad aan nieuw kabinet
- Brief Veiligheidsberaad, 29 november 2023, Investeer in natuurbrandbeheersing: bestrijden én voorkomen
- Brief Veiligheidsberaad, 30 november 2023, Indexatie structurele kosten bouwsteen verplichtend karakter

Oproep Veiligheidsberaad aan nieuw kabinet

Veiligheidsregio's hebben niet meer alleen te maken met kortdurende rampen. Tegenwoordig zien we steeds vaker complexe en langdurige crises, zoals de Covid-19-pandemie, vluchtelingen uit Oekraïne en het asielvraagstuk. Daarnaast komen ook andere reële dreigingen op ons af, zoals onbeheersbare natuurbranden, grootschalige digitale ontwijking en meerdaagse uitval van de stroomvoorziening.

De aanpak hiervan vereist samenwerking tussen alle lagen van de overheid en met maatschappelijke en private partners. De veiligheidsregio's vormen hierin een onmisbare schakel. Daarom is het van belang te blijven investeren in de regierol en de slagkracht van de veiligheidsregio's. De volgende vier punten zijn volgens het Veiligheidsberaad cruciaal.

1. Investeer in natuurbrandbeheersing

Onbeheersbare natuurbranden zijn een reëel risico en vormen vanwege klimaatverandering een steeds grotere bedreiging voor Nederland. Daarom is het volgende nodig: een coördinerend ministerie voor een integrale aansturing, een multidisciplinair expertisecentrum, juridische verankering van beleid en investeringen in bovenregionale/landelijke voorzieningen om natuurbrandbestrijding te versterken.

3. Zorg voor veilige energietransitie

Groene energiesystemen brengen vaak nieuwe veiligheidsrisico's met zich mee. Daarom pleit het Veiligheidsberaad voor een reservering voor veiligheid bij investeringen in de energietransitie. Bovendien moeten veiligheidsregio's zo vroeg mogelijk in het overgangsproces naar duurzame energiebronnen kunnen adviseren over de veiligheid.

2. Behoud slagkracht van brandweer

De brandweer is sterk afhankelijk van vrijwilligers, die dit doen naast hun reguliere baan. Die vrijwilligheid komt in de knel, omdat op basis van regelgeving vrijwilligers en beroepskrachten niet hetzelfde werk mogen verrichten tegen verschillende vergoeding. Daarom moet een deel van de vrijwilligers parttime beroepskracht worden. Dit vraagt om een structurele investering van 35 miljoen euro.

4. Verzeker voortgang in herziening Wet veiligheidsregio's

In december 2020 is het rapport van de Commissie evaluatie Wet veiligheidsregio's naar de Tweede Kamer gestuurd. Om te voorkomen dat het gat tussen wetsevaluatie en wetswijziging te groot wordt, moet de voortgang worden behouden. Om klaar te zijn voor de crises van de toekomst hebben we als land een stevige crisisstructuur nodig, waarbij de veiligheidsregio's een belangrijke coördinerende rol vervullen.

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de voorzitters van de veiligheidsregio's

Datum 25 maart 2024

Onderwerp Toezicht preparatie op overstromingsrisico veiligheidsregio's.

Geachte voorzitter,

Op grond van artikel 57 van de Wet veiligheidsregio's houdt de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: de Inspectie) toezicht op de veiligheidsregio's ten aanzien van de taken met betrekking tot de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De afgelopen maanden heeft de Inspectie een verkenning uitgevoerd naar de voorbereiding van veiligheidsregio's op het risico van overstroming. In algemene zin neemt het risico op overstromingen toe¹. De overstromingen in Limburg (juli 2021) en de recente hoogwaterperiode (kerst 2023) illustreren het belang van een adequate voorbereiding van de veiligheidsregio's. Het gesignaleerde verhoogde risico was reden voor de Inspectie om te inventariseren hoe de veiligheidsregio's zich samen met hun (water)partners voorbereiden op overstromingen.

Wat heeft de Inspectie gedaan?

Tussen begin maart en eind december 2023 heeft de Inspectie gesprekken gevoerd met crisisfunctionarissen van 23 (van in totaal 25) veiligheidsregio's. Verder heeft de Inspectie een aantal functionarissen van andere organisaties geïnterviewd die betrokken zijn bij het thema waterveiligheid in relatie tot crisisbeheersing.

Naast de genoemde gesprekken zijn operationele plannen van de veiligheidsregio's opgevraagd. De Inspectie heeft ook via de Inspectie Transport en Leefomgeving (ILT) informatie opgehaald bij de waterbeheerders Rijkswaterstaat en waterschappen over de samenwerking met de veiligheidsregio's bij (de voorbereiding op) overstromingen.

Inspectie Justitie en Veiligheid

Hoge Nieuwstraat 8
2514 EL Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.inspectie-jenv.nl

Contactpersoon

contact@inspectie-jenv.nl

Projectnaam

Verkenning preparatie op overstroming veiligheidsregio's

Ons kenmerk

5337648

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

¹ [Overstroming | Atlas Leefomgeving](#)

Bevindingen

Gebaseerd op een analyse van de verzamelde data heeft de Inspectie het volgende geconstateerd:

Wat loopt goed:

De samenwerking tussen de veiligheidsregio's en waterpartners is hecht. Er is op zowel bestuurlijk als tactisch niveau regelmatig en constructief overleg, zo geven deze partijen bij de Inspectie aan. Ook zijn er interregionale samenwerkingsverbanden tussen veiligheidsregio's, waterschappen en het Rijk om zich gezamenlijk voor te bereiden op overstromingsscenario's. Interregionale samenwerking is belangrijk gezien dat overstromingen de gebiedsgrenzen van veiligheidsregio's en waterschappen kunnen overschrijden en dus intensieve samenwerking tussen deze partijen vraagt.

In het verlengde hiervan vinden ook bij veel veiligheidsregio's interregionale oefeningen plaats. Niet alleen bevordert dit specifieke kennis, vaardigheden en inzichten van crisisfunctionarissen, het gezamenlijk oefenen versterkt ook de samenwerking tussen veiligheidsregio's en waterpartners en biedt daarnaast de mogelijkheid om (crisis)plannen te evalueren en bij te stellen.

Verder zijn er veel producten vanuit het landelijk project Water & Evacuatie (WAVE), geïnitieerd vanuit het Veiligheidsberaad, ontwikkeld die veiligheidsregio's kunnen gebruiken bij het voorbereiden op het risico van overstroming. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de handreiking impactanalyse overstromingen en de handreiking handelingsperspectieven.

Wat loopt nog niet goed:

De (inter)regionale impactanalyses op het gebied van overstromingen lopen qua opzet en kwaliteit bij de verschillende veiligheidsregio's sterk uiteen. De Inspectie constateert dat de WAVE-handreiking impactanalyse niet altijd goed is toegepast. Volgens de handreiking staat in een goede impactanalyse beschreven welke effecten in een bepaald gebied tijdens een overstroming zich naar verwachting gaan voordoen. Met die kennis kunnen vooraf al bepaalde handelingsperspectieven (evacuëren, vluchten, schuilen, redden) voorbereid worden. Een kwalitatief goede impactanalyse heeft daarmee veel waarde bij het bepalen en uitwerken van maatregelen in de voorbereidingsfase en ondersteunt tevens het proces van beeldvorming tijdens een (dreigende) overstroming, waarmee snellere en betere besluitvorming (wel/niet evacueren, etc.) kan plaatsvinden.

Ook de operationele planvorming loopt qua kwaliteit en opzet bij de verschillende veiligheidsregio's sterk uiteen. Vrijwel alle onderzochte veiligheidsregio's hebben wel planvormingsproducten ter voorbereiding op overstromingen. De planvorming is op diverse onderdelen goed uitgewerkt, terwijl andere onderdelen, zoals evacuatiestrategieën, nog niet goed zijn uitgewerkt of actueel zijn.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Datum
25 maart 2024

Ons kenmerk
5337648

Enkele veiligheidsregio's gebruiken een leermodule op het thema preparatie overstroming. Verder zijn er weinig trajecten voor het opleiden en trainen van crisisfunctionarissen op dit thema. Daarnaast heeft er bij een aantal regio's met een overstromingsrisico de afgelopen jaren geen oefening in de regio plaatsgevonden. Training, opleiding en regelmatige oefeningen zijn echter belangrijk om de crisispartners van de verschillende betrokken organisaties op de hoogte te houden van de structuren, processen en onderlinge werkwijzen. Ook ondersteunt de opgedane praktijkervaring het (cyclische) proces van evalueren, leren en verbeteren.

De Inspectie heeft in haar verkenning geen gemeenschappelijk normenkader en ontwikkelplannen aangetroffen waarin staat wanneer de gezamenlijke voorbereiding op overstromingsrisico op orde is. Dit zou echter functioneel kunnen zijn om als veiligheidsregio's te bepalen welke doelen gerealiseerd moeten worden en welke processen ervoor nodig zijn om te zorgen dat de voorbereiding op orde is.

Conclusie

Op basis van de bevindingen concludeert de Inspectie dat alle veiligheidsregio's waar het risico op overstroming aanwezig is zich veelal interregionaal gezamenlijk met (water)partners voorbereiden. Niet alle veiligheidsregio's doen dat met dezelfde intensiviteit omdat regio's eigen prioriteiten stellen op basis van hun totale risicoprofiel. Echter het risico op overstroming zoals beschreven in de regionale risicoprofielen is wel vergelijkbaar.

Over het geheel genomen moeten de veiligheidsregio's samen met partners nog stappen maken om de voorbereiding op een hoger niveau te brengen. De kans op een grootschalige overstroming is klein, maar zeker niet uit te sluiten. Met een verdere professionalisering van de crisisbeheersing op dit thema kunnen de directe levensbedreigende gevolgen voor mens en dier van een dergelijk risico beperkt worden.

Aanbevelingen

De Inspectie beveelt de veiligheidsregio's aan om het proces verder te versterken:

- Stel gezamenlijk als veiligheidsregio's normen op, waarmee beoordeeld en gestuurd kan worden op de kwaliteit van de voorbereiding op overstromingen.
- Stel zowel als individuele veiligheidsregio als veiligheidsregio's gezamenlijk een ontwikkelplan op, waarin beschreven staat welke doelen ten aanzien van preparatie op overstroming gerealiseerd moeten worden en beleg daarbij de sturing op de uitvoering van dit plan. Houd daarbij in ieder geval aandacht voor het (in samenwerking met partners) versterken van de planvorming en MOTO²-activiteiten.

² MOTO: Multi disciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen.

- Zorg tevens dat het geheel aan preparatie-activiteiten cyclisch verloopt, in termen van periodiek voorbereiden, oefenen, evalueren en vervolgens planvorming bijstellen.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Datum
25 maart 2024

Ons kenmerk
5337648

De belangrijkste bevindingen staan vermeld in deze brief. De Inspectie zal de komende maanden deze bevindingen, samen met andere opbrengsten die de Inspectie in de verkenning heeft opgehaald met zowel de individuele veiligheidsregio als in het SMWO³ en in de Vakraad Risico- & Crisisbeheersing terugkoppelen. Vervolgens zal de Inspectie de opvolging van de aanbevelingen monitoren.

Hoogachtend,
Inspecteur-generaal Inspectie Justitie en Veiligheid,
namens deze,

P.C.J. Neuteboom
Hoofdinspecteur-directeur Politie, Security en Crisisbeheersing

³ Stuurgroep Management Watercrises en Overstromingen (zie Iplo.nl).

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de voorzitter van het Veiligheidsberaad,
de heer A.W. Kolff

Datum 4 april 2024
Onderwerp Aankondiging onderzoek Grootschalig en Specialistisch Brandweer
Optreden

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Hoge Nieuwstraat 8
2514 EL Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.inspectie-jenv.nl

Contactpersoon

H.F. Middeljans
Senior Inspecteur

Projectnaam

Grootschalig en Specialistisch
Brandweer Optreden

Ons kenmerk

5383410

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte heer Kolff,

Met deze brief informeer ik u over de start van een onderzoek van de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: Inspectie) naar het grootschalig en specialistisch brandweeroptreden. De Inspectie ziet toe op de wijze waarop veiligheidsregio's uitvoering geven aan de taken met betrekking tot brandweezorg, conform artikel 57 van de Wet veiligheidsregio's.

Met dit onderzoek wil de Inspectie meer inzicht krijgen in hoeverre de veiligheidsregio's de visie Grootschalig en Specialistisch Optreden 2.0 (GBO-SO 2.0) geïmplementeerd hebben, en wat dit betekent voor de uniformiteit van optreden door de brandweer en de huidige gezamenlijke slagkracht. Voor meer uitgebreide uitleg over het onderzoek verwijs ik u naar het bijgevoegde plan van aanpak.

De uitvoering van het onderzoek start in april. Voor het onderzoek wordt vanaf april 2024 een enquête naar de veiligheidsregio's gestuurd en worden met acht geselecteerde veiligheidsregio's interviews gehouden. De interviewverslagen van de inspecteurs worden voor wederhoor aan geïnterviewden aangeboden, zoals verwoord in het protocol van de werkwijze van de Inspectie. Het eindrapport verschijnt naar verwachting aan het einde van dit jaar.

Mocht u vragen hebben over het onderzoek, dan kunt u contact opnemen met de projectleider, de heer H.F. Middeljans, h.f.middeljans@inspectie-jenv.nl.

Met vriendelijke groet,
Inspecteur-Generaal Inspectie Justitie en Veiligheid,
namens deze,

P.C.J. Neuteboom
Hoofdinspecteur-directeur directie Politie,
Security en Crisisbeheersing

Bijlage(n)

- Plan van aanpak GBO-SO versie 2.0

Van: Veiligheidsberaad

Verzonden: vrijdag 12 april 2024

Onderwerp: Ter informatie: Inspectierapport Brandveilig Leven

Geachte leden van de BAC Brandweer,

De Inspectie Justitie en Veiligheid heeft het afgelopen jaar onderzoek gedaan naar de effecten van het Programma Brandveilig Leven. Gister heeft de inspectie het definitieve onderzoeksrapport '*Minder brand, minder slachtoffers en minder schade?*' gepubliceerd. Bijgevoegd vindt u – ter informatie – het rapport.

De inspectie constateert een aantal zaken over o.a. het ontbreken van landelijke coördinatie en regie, het meten van effectiviteit, de vakbekwaamheid en de landelijke samenwerking. Een aantal aanbevelingen uit het rapport is gericht aan de besturen van de veiligheidsregio's. Een deel van deze aanbevelingen is inmiddels reeds opgepakt door de RCDV, de andere worden de komende periode opgepakt.

De portefeuillehouder van de RCDV heeft een reactie gegeven op het uitgebrachte rapport. Deze reactie is te lezen op de website van Brandweer Nederland:

<https://www.brandweernederland.nl/nieuws/inspectierapport-brandveilig-leven-gepubliceerd/>.

Hiermee vertrouw ik erop u voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Samenvatting

Aanleiding

De brandweer in Nederland spant zich in om de brandweezorg langs de veiligheidsketen¹ te organiseren, te verbeteren en innovaties door te voeren. Desondanks loopt de brandweer tegen haar grenzen aan: het aantal slachtoffers, branden en schades neemt niet af. Daarom verruimt de brandweer sinds 2010 de aandacht aan de preventiekant om branden en onveiligheid te voorkomen, waar het programma Brandveilig leven een onderdeel van is. De brandweer wil met informatievoorziening en het bevorderen van de bewustwording rond (brand)veiligheid bij het publiek het doel 'minder brand, minder slachtoffers en minder schade' bereiken. Gezien de mogelijke meerwaarde van het programma Brandveilig leven, richt de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: Inspectie) zich in dit onderzoek op deze preventieve taak en kijkt in hoeverre deze activiteiten en positionering van Brandveilig leven nu feitelijk geborgd zijn.

Onderzoeksmethoden

In dit onderzoek heeft de Inspectie zich gericht op een afspiegeling van de 25 veiligheidsregio's door acht veiligheidsregio's te onderzoeken: Drenthe, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Zeeland en Limburg-Noord. Voor het beantwoorden van de centrale onderzoeksvraag *Hoe anticipeert de brandweer met het programma Brandveilig leven op de snel veranderende technologische en sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen en bereikt zij daarmee de burger en daarmee het beoogde preventieve effect?* heeft de Inspectie 16 verdiepende (groeps)interviews gehouden met 43 functionarissen (hierna: respondenten) die op strategisch, tactisch en operationeel niveau betrokken zijn bij Brandveilig leven in de geselecteerde veiligheidsregio's. De Inspectie heeft in dit onderzoek ook bij zes veiligheidsregio's diverse (landelijke) netwerkpartners en bij vijf veiligheidsregio's een aantal vertegenwoordigers van gemeenten (vallend binnen de eerdergenoemde veiligheidsregio's) geïnterviewd. Met deze verdiepende interviews is achterhaald hoe de inrichting van Brandveilig leven en voorlichting van burgers naar de praktijk wordt vertaald en uitgevoerd. Hiermee kon vastgesteld worden welke bevorderende en belemmerende factoren hierbij een rol spelen. Daarnaast is gekeken naar wet- en regelgeving op het gebied van Brandveilig leven en naar de beschikbare documentatie die de Inspectie van de acht onderzochte veiligheidsregio's heeft ontvangen, waaronder (meerjaren)beleidsplannen en jaarplannen.

¹ De veiligheidsketen bestaat uit: risicobeheersing (pro-actie en preventie), preparatie, repressie en nazorg.

Bevindingen

De Inspectie keek in haar onderzoek onder andere naar de positionering en borging van het programma Brandveilig leven binnen brandweerorganisaties op regionaal en landelijk niveau. De Inspectie ziet dat voor het onderwerp Brandveilig leven op landelijk en regionaal niveau aandacht is en dat het onderwerp zich ontwikkelt. Er is veel enthousiasme en gedrevenheid bij medewerkers die zich bezighouden met Brandveilig leven. De ontwikkelde activiteiten zijn sterk gericht op het creëren van een brandveilige omgeving bij diverse doelgroepen in de samenleving. Echter, dit gebeurt beperkt vanuit een landelijk programma of in onderlinge samenhang. Zowel op landelijk als regionaal niveau zijn concrete doelstellingen in het kader van Brandveilig leven onvoldoende benoemd. Dat maakt dat goede sturing, beheersing, intern toezicht (evalueren, het meten van effecten) en verantwoording lastig is. De Inspectie neemt waar dat de brandweer in Nederland meer aandacht en dus erkenning geeft aan Brandveilig leven mede door het recente besluit van de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (hierna: RCDV) om voor de vakraad Brandveiligheid (hierna: vakraad) structureel geld vrij te maken voor het programma, de sturing en de benodigde menskracht.

Naast de positionering en borging richtte dit onderzoek zich ook op de activiteiten van het programma Brandveilig leven. De veiligheidsregio's richten zich met diverse activiteiten en ieder op eigen wijze (zelf doen) al dan niet in samenwerking met netwerkpartners (laten doen) tot uiteenlopende doelgroepen. Het doel is om bewustwording van (brand)veilig gedrag te bewerkstelligen en uiteindelijk een brandveilige generatie te creëren. Steeds meer veiligheidsregio's houden bij de activiteiten rekening met het landelijke thema *gedragsverandering*, door via actieve werkvormen de doelgroepen aan te spreken.

Om uitvoering te kunnen geven aan Brandveilig leven zijn mensen, middelen, geld en kennis nodig. De Inspectie ziet dat niet iedere regio over evenveel middelen beschikt om uitvoering te kunnen geven aan Brandveilig leven. Hierdoor verschilt de positionering, (noodgedwongen) prioritering en uitvoering van Brandveilig leven per regio. De continuïteit van Brandveilig leven is kwetsbaar omdat de financiering binnen de veiligheidsregio's over meerdere jaren niet structureel is opgenomen in de begroting. Dit maakt dat keuzes die gemaakt worden vooral zijn gericht op de korte termijn. Op landelijk niveau is het mogelijk om met het structureel geld dat wordt vrijgemaakt voor de vakraad (en specifiek voor het programma Brandveilig leven) keuzes te maken voor de middellange termijn.

Op het gebied van vakbekwaamheid ontbreekt een landelijke opleiding om medewerkers goed te kunnen toerusten voor deze taak. Bestaand lesmateriaal is ontoereikend of verouderd. Beleid ten aanzien van vakbekwaamheid is op landelijk en regionaal niveau niet of beperkt vormgegeven: het ontbreekt aan adequate en actuele leerstof en een bijbehorend toetsingskader. Een landelijk of regionaal georganiseerde eensluidende periodieke bijscholing is niet geregeld. Het is aan de veiligheidsregio's zelf om invulling te geven aan vakbekwaamheid (zoals meelopen, een zelf ontwikkelde introductie cursus, digitaal zakboek). De Inspectie ziet dat de landelijke focus bij de beperkte opleiding en bijscholing vooral ligt op de inhoudskant en zich vrijwel niet richt op didactische vaardigheden en relatiebeheer,

twee belangrijke voorwaarden om goed uitvoering te kunnen geven aan Brandveilig leven.

De Inspectie constateert dat de producten die het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) oplevert door de veiligheidsregio's worden gebruikt en gewaardeerd. Het verder structureel delen van kennis, innovatie en informatie op landelijk niveau blijft uit. Veiligheidsregio's delen in districtsverband kennis en informatie, maar dit is niet structureel. Het ontbreekt hierbij aan een door alle actoren erkend gemakkelijk platform om kennis met elkaar te delen en van elkaars expertise gebruik te maken. Dit helpt om invulling te geven aan de toenemende behoefte om activiteiten te baseren op wetenschap (o.a. gedragsbeïnvloeding).

Hoofdconclusie

De Inspectie concludeert dat het landelijk programma Brandveilig leven beoogt mensen bewust te maken van brandveilig gedrag. Dit programma ontbeert echter een concrete visie, strategische doelen en de benodigde governance, waardoor niet kan worden vastgesteld dat de brandweer met dit landelijke programma voortdurend anticipeert op technologische en sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen. De Inspectie concludeert dat er met betrekking tot technologische en sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen wel kennisdocumenten, tools en voorlichtingsmaterialen voorhanden en nog in ontwikkeling zijn die desgewenst beschikbaar worden gesteld aan de veiligheidsregio's.

De Inspectie kan niet vaststellen in welke mate activiteiten vanuit het programma Brandveilig leven de burger bereiken en of het beoogde preventieve effect wordt gehaald, omdat het ontbreken van strategische doelen voor Brandveilig leven en het benodigde instrumentarium effectmeting vrijwel niet mogelijk maakt. Dit maakt (bij)sturen, evalueren en verantwoorden lastig.

De Inspectie concludeert dat op landelijk en regionaal niveau diverse activiteiten plaatsvinden om de burger actief te informeren in het kader van Brandveilig leven. Dit gebeurt in toenemende mate met het inzetten van gedragswetenschappers. Daarbij is aandacht voor specifieke doelgroepen en brandrisico's van zowel traditionele als nieuwe technologieën in huishoudens. Iedere veiligheidsregio geeft daar op eigen wijze invulling aan. Er is beperkt sprake van kennisdeling en samenwerking tussen veiligheidsregio's (onderling) en landelijk, waardoor het ontbreekt aan onderlinge samenhang. Er zijn wel landelijke projecten zoals bijvoorbeeld *Brandweer op school*. Echter is door incidentele financiering (periode 2018-2022) en daardoor een gebrek en coördinatie en regie, dit onvoldoende geborgd en doorontwikkeld. De producten die voortkomen uit de landelijke projecten zijn voor de veiligheidsregio's vaak niet een-op-een over te nemen. De brandweer geeft daarom vooral op regionaal niveau en bij voorkeur met een 'couleur locale' uitvoering aan Brandveilig leven. Niet iedere burger wordt daardoor op dezelfde manier geïnformeerd.

Daarnaast wordt ook niet iedere burger in dezelfde mate geïnformeerd. De verschillen in beschikbare middelen (mensen, materialen, financiën) tussen veiligheidsregio's zijn groot, waardoor uitvoering geven aan Brandveilig leven verschilt. De Brandveilig leven activiteiten zijn sterk afhankelijk van de capaciteit, vakbekwaamheid en het enthousiasme van medewerkers. Vastgesteld is dat het enthousiasme van betrokken medewerkers die zich primair met Brandveilig leven bezighouden bijzonder groot is.

Ook het ontbreken van landelijk en regionaal beleid ten aanzien van vakbekwaamheid van medewerkers zorgt dat medewerkers niet aan dezelfde landelijke kwaliteitseisen worden getoetst en voldoen. De veiligheidsregio's geven hier vooral zelf invulling aan. Dat geldt ook voor het opleiden en bijscholen van medewerkers. De Inspectie ziet het ontbreken aan structurele capaciteit en het niet hebben van vakbekwaamheidseisen en een goed opleidingsprogramma als risico's voor een goede taakuitvoering.

Aanbevelingen

De Inspectie komt tot een aantal aanbevelingen. Allereerst doet de Inspectie een aanbeveling gericht aan de minister van Justitie en Veiligheid en de besturen van de veiligheidsregio's met als doel Brandveilig leven beter te positioneren en daarnaast de samenhang tussen landelijk en regionaal beleid en uitvoering te versterken. Daarna volgt een aantal aanbevelingen aan de besturen van de veiligheidsregio's.

Aanbevelingen aan de minister van Justitie en Veiligheid en de besturen van de veiligheidsregio's

- Zet de landelijke ontwikkeling ten aanzien van brandveilig leven met kracht voort door het onderwerp en programma landelijk te borgen en veiligheidsregio's beter te ondersteunen om de doelstelling minder brand, minder slachtoffers en minder schade te halen.

Aanbevelingen aan de besturen van de veiligheidsregio's.

- Formuleer en stuur op de ontwikkeling en uitvoering van een landelijk meerjarenprogramma Brandveilig leven met daarin een smart geformuleerde beschrijving van een missie en visie, concrete strategische doelen en beoogde resultaten. Concretiseer de doelstellingen zowel op strategisch als op operationeel en tactisch niveau, stel een strategisch kader op en betrek daarbij het dekkingsplan. Zorg daarnaast dat er meerjarig voldoende middelen en materialen zijn om dit te kunnen.
- Draag een passende gezamenlijke boodschap uit, ontwikkel gezamenlijk landelijke Brandveilig leven producten, zorg dat deze aansluiten op de praktijk en rol deze regionaal uit. Vergroot hiermee de slagkracht en het (uniforme) beeldmerk van de brandweer.

Onderzoek naar het programma Brandveilig leven

- Versterk de rol van de werkgroep 'Gedragsverandering'.
Gedragsverandering is bij uitstek het instrumentarium om Brandveilig leven te ontwikkelen en implementeren in de veiligheidsregio's die daar vanwege gebrek aan middelen beperkt uitvoering aan kunnen geven. Ontwikkel rondom gedragsverandering activiteiten (train-de-trainer, leerstof) zodat deze wetenschap toepasbaar is in ieder veiligheidsregio.
- Voer verder onderzoek uit naar toepasbare instrumentarium voor gedragsverandering. Betrek daarbij die kennis die bij veiligheidsregio's en netwerkpartners al is opgedaan.
- Waarborg vakbekwaamheidseisen door deze op- en vast te stellen, waarbij oog is voor inhoud, didactische vaardigheden, relatiebeheer en gedragsverandering. Ontwikkel hiervoor landelijk bruikbare leerstof.
- Ontwikkel een actief podium voor kennisdeling, dat zowel bottom-up als top-down voorziet in kennis, middelen en materialen die voor iedere regio toepasbaar en afneembaar zijn, zonder dat hier grote aanpassingen voor nodig zijn.
- Voer verder onderzoek uit naar eenvoudige toepasbare wijzen van effectbeoordeling om vast te kunnen stellen of Brandveilig leven activiteiten bijdragen aan de doelstelling minder brand, minder slachtoffers en minder schade. Betrek daarbij de kennis die bij de veiligheidsregio's – al dan niet samen met het NIPV - is opgedaan. Onderzoek vervolgens de effecten op langere termijn om inzichtelijk te maken of de strategische doelen van Brandveilig leven zijn behaald en om verbeterpunten te identificeren.
- Stimuleer het toepassen van Brandveilig leven op die situaties waarin de standaardonderdelen van de veiligheidsketen niet toereikend zijn. Bepaal dat in situaties waar de gebiedsgerichte opkomsttijd wordt overschreden de veiligheidsregio passende smart geformuleerde maatregelen treft.

Aan de voorzitters veiligheidsregio

Doorkiesnummer
026 355 24 99
Vertrouwelijkheid
intern
Ons kenmerk
V011-2024

Datum 17 april 2024

Onderwerp Bekrachtiging protocol Interregionaal Beleidsteam (IRBT)

Geachte voorzitter veiligheidsregio,

Op 17 oktober jl. heb ik u per brief verzocht om het nieuwe Protocol Interregionaal Beleidsteam (IRBT) ter instemming voor te leggen tijdens één van uw bestuursvergaderingen. Het verheugt mij u te kunnen mededelen dat alle 25 besturen van de veiligheidsregio's met dit protocol hebben ingestemd. Hiermee zetten we gezamenlijk een belangrijke stap in het waarborgen van effectieve bestuurlijke samenwerking bij bovenregionale crisisbeheersing.

Wel is uit uw reacties gebleken dat er behoefte is aan verheldering van het protocol op de volgende aspecten:

- > Mechanisme van besluitvorming;
- > Verhouding rol IRBT tot andere bevoegde gezagen;
- > Onafhankelijke juridische check naar uitvoerbaarheid;
- > Testen en evalueren van protocol in de praktijk;
- > Behoeftte aan verdere invulling van operationalisering.

Met deze brief beoog ik tegemoet te komen aan de door u gestelde vragen.

Mechanisme van besluitvorming

In de preambule van het protocol is opgenomen dat het protocol binnen het kader van artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's valt. Het IRBT fungeert als overlegorgaan om tot consensus te komen. Besluitvorming binnen het IRBT impliceert het innemen van een gezamenlijk standpunt, dat vervolgens wordt bekrachtigd door afzonderlijke voorzitters binnen hun eigen Regionale Beleidsteams (RBT's). Dit vanuit het oogpunt om te voorkomen dat het IRBT een ongewenste extra bestuurslaag vormt.

Een uit hun midden benoemd voorzitter die collectieve doortastendheid van het IRBT waarborgt, lijkt in deze situaties het meest pragmatisch en recht doen aan de situatie vanuit het oogpunt van de decentrale veiligheidsregio's. Voor de besluitvorming is gekozen om de systematiek van artikel 39 Wvr te volgen: besluitvorming op basis van unanimitieit geniet altijd de voorkeur tenzij de vereiste spoed zich daartegen verzet.

Verhouding rol IRBT tot andere bevoegde gezagen

Het protocol moet gelezen worden in het licht van bovenregionale crises of rampen niet zijnde landelijk. Bij nationale crises is een centralere regierol voor de Minister van JenV

logisch, maar bovenregionaal is dit niet passend. Onder andere vanwege het overwegend regionale karakter van dit type incidenten, de vereiste spoed en de gevraagde kennisbetrokkenheid.

Vanwege het hierboven beschreven mechanisme voor besluitvorming, waarbij de bevoegde gezagen vertegenwoordigd zijn in de RBT's, nemen deze niet standaard zitting in het IRBT. Mocht er toch behoefte zijn aan de aanwezigheid van andere autoriteiten (zoals waterschappen, provincies, het openbaar ministerie, etc.) in relatie tot de aanpak van het incident, dan worden deze uitgenodigd door het IRBT. Het protocol staat dit niet in de weg.

Onafhankelijke juridische check naar uitvoerbaarheid

Enkele veiligheidsregio's hebben gevraagd of het behulpzaam is om het protocol (onafhankelijk) juridisch te laten toetsen. Dit is niet opportuun, gezien het feit dat het IRBT een leemte in de wet oplost. Tegen welke kaders wordt het protocol dan getoetst? Zoals gebruikelijk in juridische aangelegenheden, is het te verwachten dat verschillende deskundigen verschillende standpunten innemen. Het IRBT moet gezien worden als een praktische oplossing voor en door bestuurders van veiligheidsregio's: een interregionale werkwijze. Uiteraard is het protocol niet zonder enige vorm van juridisch advies tot stand gekomen. Juristen van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Justitie en Veiligheid (JenV) hebben tijdens het schrijfproces uitgesproken geen bezwaren voor de voorgestelde werkwijze te zien. Een zekere vorm van toetsing heeft daarmee wel degelijk plaatsgevonden.

Behoefte aan verdere invulling van operationalisering

Enkele algemene besturen hebben terecht opgemerkt dat het protocol ruimte biedt voor verdere invulling, met name wat betreft de operationele uitwerking. Nu duidelijk is dat de veiligheidsregio's achter deze werkwijze staan, is de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) verzocht de operationele uitvoering en de aansluiting op de reguliere crisisstructuur uit te werken. Een inhoudelijk voorstel hiervoor zal in het Veiligheidsberaad besproken worden.

Testen en evalueren van protocol in de praktijk

Het is tevens van belang om het protocol te beoefenen, zodat geëvalueerd kan worden of het voldoet aan de behoeften van de voorzitters veiligheidsregio. Deze IRBT-oefening kan in samenspraak met de RCDV plaatsvinden nadat de operationele uitwerking van het protocol gereed is.

Tot slot

Met de instemming van de 25 algemeen besturen van de veiligheidsregio's wordt invulling gegeven aan de wijze waarop de voorzitters veiligheidsregio om willen gaan met het door hen ervaren verantwoordelijkheidsvacuüm tijdens bovenregionale crises en is het protocol IRBT bekrachtigd. Daarmee wordt helderheid verschaft over hoe er bij een bovenregionale ramp of crisis tot afspraken wordt gekomen over eenduidigheid in aanpak en uitvoering.

Wat betreft het vervolgproces, is de weg vrij voor de minister om - conform afspraak - in de Memorie van Toelichting bij de herziening van de wet veiligheidsregio's te verwijzen naar het protocol. Per brief bied ik de minister - mede namens de portefeuillehouder Crisisbeheersing - de uitkomst van deze consultatie aan.

Tot slot wil ik graag mijn oprechte dank uitspreken voor uw constructieve bijdrage aan de totstandkoming en verbetering van dit protocol. Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

A.W. Kolff
Voorzitter Veiligheidsberaad

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Minister Harbers
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Inlichtingen bij
Secretaris
Veiligheidsberaad
Vertrouwelijkheid
intern
Ons kenmerk
V016-2024

In afschrift aan: de Minister van Justitie en Veiligheid

Datum 7 mei 2024
Onderwerp Vuurwerkopslag in bewoonde gebieden

Hooggeachte heer Harbers,

Op 1 december 2023 is het onderzoeksrapport *Leren van twee vuurwerkrampen*¹ gepubliceerd. Dit onderzoek benadrukt dat licht geclassificeerd vuurwerk (klasse 1.4) bij brand in opslagplaatsen veel gevaarlijker is dan voorheen gedacht, met het risico op massa-explosies. Middels deze brief reageren wij namens het Veiligheidsberaad en de Raad van Commandanten Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) op de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek. Vanwege de gezamenlijke verantwoordelijkheid ontvangt uw ambtsgenoot van het Ministerie van Justitie en Veiligheid een afschrift van deze brief.

Voor de brandweer zijn de belangrijkste inzichten uit het rapport:

- dat een vuurwerkproduct in werkelijkheid veel gevaarlijker is dan de classificatie doet vermoeden;
- dat vuurwerk dat als 'licht' is geclassificeerd (bijv. consumentenvuurwerk klasse 1.4), massa-explosief kan reageren bij brand en daarmee veel gevaarlijker is dan voorheen gedacht en;
- dat vuurwerk zich heel onvoorspelbaar gedraagt wanneer, het onder verschillende opsluitingscondities, in brand raakt.

Eén van de aanbevelingen van het onderzoek is om de Richtlijn Veilig Optreden aan te passen en te overwegen om voor alle subklassen van vuurwerk dezelfde brandbestrijdingsinstructies in te voeren, gelijk aan die van de zwaardere subklassen. Dit impliceert een focus op evacuatie en afstand houden in plaats van directe brandbestrijding, totdat het explosiegevaar is geweken.

De implementatie van dit advies plaatst de brandweer voor zeer moeilijke situaties in de praktijk die leiden tot een onmogelijk en onoplosbaar dilemma. Een aanzienlijk aantal vuurwerkopslaglocaties is gelegen in sterk bebouwde gebieden zoals woonwijken. Dit is conform de huidige wet- en regelgeving toegestaan. In dergelijke gebieden bevinden zich, binnen de aanbevolen veiligheidsafstand van 400 meter, honderden mensen. Bij een brand bij een vuurwerkopslag lopen deze mensen gevaar en kan de brandweer volgens de voorgestelde aanbeveling niets anders uitrichten dan evacueren, terwijl de

¹ <https://www.utwente.nl/nieuws/2023/12/1262709/ut-rapport-lessen-van-twee-vuurwerkrampen-gepresenteerd#vijftien-handvatten>

maatschappij verwacht dat de brandweer handelt. In dergelijke situaties, waarbij acuut gevaar dreigt voor zoveel mensen, is het onrealistisch om te verlangen dat de brandweer zich op een afstand van 400 meter houdt.

Bovendien is het onmogelijk om van de brandweer te verlangen om enerzijds mee te werken aan de vergunningverlening van vuurwerkopslag in bewoonde gebieden en te doen voorkomen alsof dit veilig is en anderzijds te vragen om op te treden bij vuurwerkincidenten die op grote afstand moet worden bestreden omdat de risico's groter zijn dan tot nu toe gedacht.

Het onderzoek van de Universiteit Twente moet daarom aanleiding zijn voor uw ministerie om te interveniëren in de vuurwerkbranche. Het leveren van betrouwbare vuurwerkproducten met de juiste classificatie moet centraal staan, zodat de brandweer in geval van brand bij een vuurwerkopslag erop kan vertrouwen dat het licht geclassificeerd vuurwerk betreft. Bovendien moeten de bevindingen ook worden vertaald in preventieve maatregelen. De wet- en regelgeving op zowel preventief als repressief gebied behoren congruent te zijn. Dit betekent, dat de huidige veiligheids- en vergunningsvoorschriften voor de opslag van consumentenvuurwerk hierop aangepast zouden moeten worden.

Derhalve verzoeken wij u om voor de *korte termijn* te overwegen de huidige vuurwerk opslaglocaties in bewoond gebied niet meer toe te staan, totdat de regelgeving is aangepast. Voor de *lange termijn* verzoeken wij u te overwegen, gegeven de onderzoeksresultaten, of het wenselijk moet zijn dat vuurwerk überhaupt in bewoonde gebieden mag worden opgeslagen. Het antwoord op deze vragen zien wij graag terug in de kabinetsreactie op het onderzoek.

De veiligheid van brandweerpersoneel en omwonenden heeft voor de veiligheidsregio de hoogste prioriteit. Burgers kunnen altijd op onze hulp rekenen. Dit komt door de huidige situatie van vuurwerkopslag in het gedrang. Met het oog op de geschetste risico's en de vulling van opslaglocaties richting de jaarwisseling zijn het Veiligheidsberaad en de RCDV daarom van mening dat haast geboden is met besluitvorming over vuurwerkopslag in bebouwde gebieden zoals woonwijken. Graag zie ik uw reactie hieromtrent tegemoet.

Met vriendelijke groet,

A.W. (Wouter) Kolff
Voorzitter Veiligheidsberaad

M.T.C. (Tijs) van Lieshout
Voorzitter RCDV
Voorzitter Brandweer Nederland

Memo

Onderwerp : Problemen Ambulance Oost en Ambulance IJsseland
Van : Bestuursraad MKON-MKBM en Directieberaad MKON-MKBM
Aan : De veiligheidsregio's in Gelderland en Overijssel
Datum : 7 mei 2024

In dit memo geven wij u nadere informatie over de problemen bij Ambulance Oost (actief in Twente) en Ambulance IJsseland (actief in IJsseland).

Aanleiding

Uit recente berichtgeving in de media blijkt dat een aantal medewerkers van Ambulance Oost de noodklok luidt over de kwaliteit van de dienstverlening van de ambulance in Twente. In de berichtgeving wijt de directie van Ambulance Oost deze problemen aan de start van de nieuwe Meldkamer Oost-Nederland (MKON), nu iets meer dan een jaar geleden. Dit is onjuist. De nieuwe meldkamer functioneert naar behoren en wij zijn dan ook van mening dat de organisatorische problemen bij de ambulance, naast landelijk spelende uitdagingen in de zorg (waar wij veel begrip voor hebben), een gevolg zijn van eigen keuzes in de interne bedrijfsvoering van Ambulance Oost zelf, niet van de MKON.

Bovendien verschenen berichten in de media over communicatieproblemen bij Ambulance Oost en Ambulance IJsseland, omdat deze twee diensten hebben gekozen voor een ander communicatiesysteem (namelijk 'Push to talk') dan de standaard bij alle hulpverleningsdiensten (C2000).

Vooraf willen we u graag meegeven dat dit memo gaat over de situatie bij de ambulancediensten in de regio's Twente en IJsseland, waar specifieke problemen spelen die tot zorg leiden. Dit memo gaat *niet* over de ambulancediensten in de Gelderse regio's, waar deze specifieke problemen expliciet niet aan de orde zijn.

In dit memo lichten wij de situatie toe en welke stappen wij ondernomen hebben. Diverse gemeenteraden hebben inmiddels ook vragen gesteld. U kunt dit memo gebruiken om de vragen te kunnen beantwoorden.

Stappen na de berichtgeving in de pers

Na de berichtgeving in de pers hebben de directeuren van de vijf veiligheidsregio's waar de MKON actief is, contact met elkaar gezocht. Zij hebben getracht het gesprek aan te gaan met de directeur van Ambulance Oost, om de zorgen over de kwaliteit van de ambulancezorg weg te nemen die onrust opleveren in de samenwerking binnen de meldkamer. Deze zorgen zijn niet weggenomen.

De directeuren van de veiligheidsregio's hebben gesproken met de andere organisaties die samenwerken in de meldkamer, namelijk Politie en witte kolom. Daarnaast hebben de directeuren ook afgestemd met de Bestuursraad van de meldkamer (onderdeel Brandweer/Multi), bestaande uit de vijf portefeuillehouders meldkamer van de vijf veiligheidsregio's.

Bij ons is de wens ontstaan om onze gedeelde zorg over de ambulancevoorziening in de regio's IJsseland en Twente op papier vast te leggen en de verantwoordelijken aan te zetten tot actie om de problemen op te lossen.

In de Bestuursraad zijn de volgende vervolgacties voor de korte termijn afgesproken:

- Begin mei 2024 is een brief gestuurd naar de Raad van Toezicht van Ambulance Oost met de oproep om de interne problemen aan te pakken en ons te informeren over wanneer wij resultaten kunnen zien;
- Begin mei 2024 is een brief gestuurd naar de directie van Ambulance IJsselland over de problematiek van 'Push to Talk' (zie hierna) met de oproep om de interne problemen aan te pakken en ons te informeren over wanneer wij resultaten kunnen zien;
- Begin mei 2024 is een brief gestuurd naar de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en een brief aan de Inspectie Justitie en Veiligheid (J&V) om de situatie bij Ambulance Oost en IJsselland te beoordelen en toezicht te houden op de verbeteracties.

Problematiek bij Ambulance Oost

De problemen in de samenwerking tussen MKON en Ambulance Oost doen zich met name voor op het gebied van bereikbaarheid en informatiedeling. Deze problemen zijn juist het gevolg van de keuzes van de Ambulance Oost met betrekking tot de eigen meldkamervoorziening. Ambulance Oost heeft er zelf voor gekozen om zo weinig mogelijk aannames en uitgiften in de meldkamer te laten uitvoeren, terwijl de techniek en organisatie er kennelijk (nog) niet klaar voor is om dit op een betrouwbare en kwalitatief voldoende manier op afstand weg te zetten. Dat levert problemen op in de uitvoering onder verantwoordelijkheid van Ambulance Oost, die los staan van de start van de MKON.

Problematiek bij Ambulance Oost en IJsselland ('Push to Talk')

Voor beide ambulanceorganisaties in Overijssel (Ambulance Oost en IJsselland) geldt dat er gekozen is om de communicatie tussen het eigen coördinatiecentrum en de ambulances te laten verlopen, in plaats van tussen de meldkamer en de ambulances. Voor de hulpdiensten in Nederland is landelijk het communicatiesysteem C2000 beschikbaar en ten behoeve van veiligheid en betrouwbaarheid zijn hier regels aan gesteld: C2000 is alleen beschikbaar op meldkamerlocaties. Om de communicatie tussen het coördinatiecentrum en de ambulances te kunnen faciliteren hebben deze ambulanceorganisaties gekozen voor het systeem Push to Talk en daarmee dus af te wijken van de bewezen norm.

Met het Push to Talk systeem blijken problemen te zijn, bovendien bemoeilijkt dit de communicatie tussen ambulance-eenheden van verschillende regio's, zeker bij inzetten over en weer in de buurregio's.

Tenslotte

Wij houden dit dossier nauwlettend in de gaten en als er nieuwe ontwikkelingen zijn zullen wij u hierover informeren, danwel zal de portefeuillehouder meldkamer u te zijner tijd bijpraten.

Vergaderplanning 2025, versie 2

Tijdstip	Vergadering	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Donderdag	DB VNOG												
10.30 - 12.30	DB VNOG	9	6		3	15		3	28				
09.30 - 13.30	09.30 - 11.00 uur DB Politie 11.00 - 13.30 uur DB VNOG			6			5				9	13	
Donderdag	AB VNOG / DVO												
9.30 - 13.30	09.30 - 11.00 uur AB DVO 11.00 - 13.30 uur AB VNOG			27			26			11		27	
wo+do.ochtend	Bestuurlijke tweedaagse*									24+25			
Woensdag	AB themabijeenkomst												
15.00 -18.00					23								
	AB Opvang vluchtelingen / BO Oekraïne												
Donderdag	Commissies:												
09.30 - 11.00	Middelen, Informatievoorziening & Meldkamer					22			28			13	
09.30 - 11.00	Multidisciplinaire Veiligheid & Zorg		13			8						13	
11.00 - 12.30	Brandweezorg					22					9		
	Bestuursraad MKON			13						25			

*Bestuurlijke tweedaagse: organisatie en onderwerpen in 2025 door VNOG